

MEERJARENPROGRAMMA EXTERNE VEILIGHEID PROVINCIE ZEELAND

jaarverslag 2009

Jaarrapport in het kader van de
Subsidieregeling programmafianciering EV-beleid
voor andere overheden 2006-2010

Coördinatiegroep Externe Veiligheid Zeeland

tekst: Ries Zweistra
Miep Budde

Datum: 24 februari 2010

Inhoud	blz.
1. Inleiding Meerjarenprogramma externe veiligheid 2006-2010	4
2. Organisatie	6
3. Kerngegevens	
3.1 Voortgang	11
3.2 Successen	12
3.3 Tegenvallers	15
3.4 Vooruitblik	16
4. Menukaartonderdeel 1: risico-inventarisatie	18
5. Menukaartonderdeel 2: vergunningverlening en handhaving	19
6. Menukaartonderdeel 3: transport van gevaarlijke stoffen	24
7. Menukaartonderdeel 4: Opstellen veiligheidsvisie	26
8. Menukaartonderdeel 5: EV in bestemmingsplannen	28
9. Menukaartonderdeel 6: Groepsrisico	30
10. Menukaartonderdeel 7: Sanering	33
11. Menukaartonderdeel 8: risicocommunicatie	34
12. Menukaartonderdeel 9: organisatorische versterking en professionalisering	36
Bijlage 1:	Rapportage format
Bijlage 2:	Financieel overzicht 2009
Bijlage 3:	Stand van zaken RRGs per 31-12-2009

1 Meerjarenprogramma Risico's InZicht 2006-2010

1.1 Inleiding

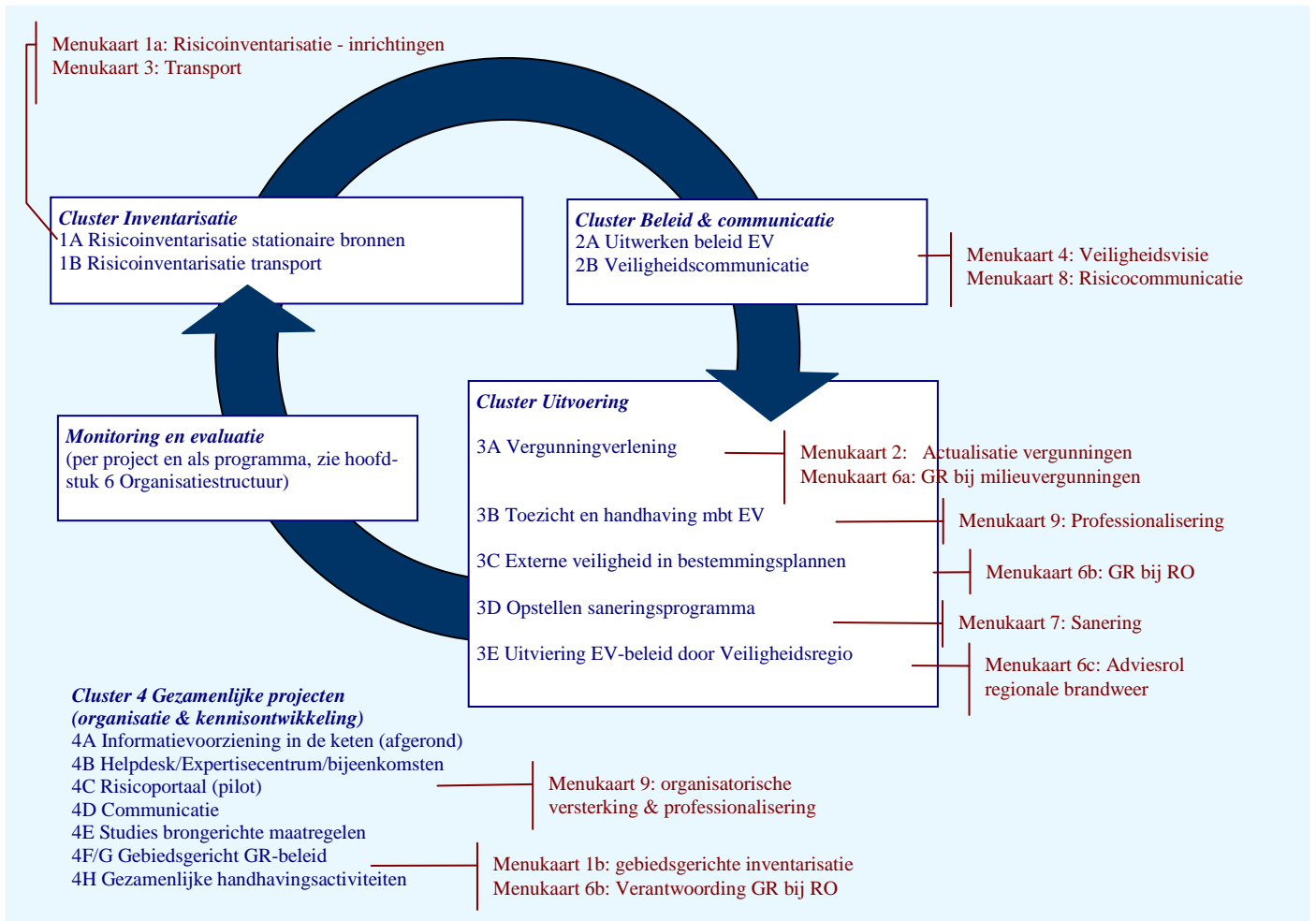
In het Zeeuwse Meerjarenprogramma Risico's InZicht, vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Zeeland op 10 januari 2006, is afgesproken dat de provincie, gemeenten en de veiligheidsregio in principe dezelfde projecten en activiteiten uitvoeren. De projecten zijn opgebouwd rond de volgende clusters:

1. Inventarisatie
2. Visie en communicatie
3. Uitvoering van het beleid bij vergunningverlening en in de ruimtelijke ordening.
4. Cluster met gezamenlijk uit te voeren projecten.

Het ministerie van VROM heeft de subsidieaanvraag op 28 maart 2006 goedgekeurd en voor de in het meerjarenprogramma opgenomen projecten en activiteiten een subsidie toegekend van € 1.091.000 per jaar, dat wil zeggen € 5.455.000 voor de gehele periode 2006-2010. Het Meerjarenprogramma wordt conform de subsidieregeling van het ministerie van VROM jaarlijks geactualiseerd in een jaarprogramma. Zoals ook in andere jaren week het jaarprogramma 2009 niet wezenlijk af van het Meerjarenprogramma, maar was het een nadere invulling met een paar accentverschillen in de clusters 3 en 4. Het ministerie van VROM heeft deze actualisatie goedgekeurd.

1.2 Leeswijzer voor dit jaarverslag

Door het ministerie van VROM is de verplichting opgelegd om vanaf 2008 jaarlijks te rapporteren over de voortgang van het programma, gerekend vanaf de datum van toekenning van de subsidie (28 maart 2006). Deze verplichting is door de provincie vertaald naar de gemeenten en voorzien van een rapportageformat (bijlage 1). Gemeenten, provincie en de veiligheidsregio leveren het ingevulde formulier in bij het programmabureau van de provincie Zeeland. Het programmabureau stelt vervolgens het concept jaarverslag op. Het concept jaarverslag wordt door de Coördinatiegroep (zie 2.1) goedgekeurd en via het college van Gedeputeerde Staten naar het ministerie gezonden. Door het ministerie van VROM is de eis gesteld dat in dit jaarrapport wordt aangesloten bij de volgorde van de "menukaart" (art. 3.1) van de subsidieregeling. De opbouw van het Zeeuwse programma kent echter een heel andere structuur, die beter aansluit bij de beleidscyclus (zie de figuur op de blz. 5). Die structuur is onder PF1 als een logische structuur gekozen en daarom voortgezet in het meerjarenprogramma 2006 - 2010. Een Zeeuws project of activiteit kan daarom bij twee of meer menukaartonderdelen worden genoemd. In dit verslag is gekozen om een project onder te brengen bij het meest passende menukaartonderdeel.

Figuur: Opbouw programma 2007 (conform Meerjarenprogramma Zeeland 2006-2010) volgens beleidscyclus, met in rood weergegeven de relatie met de menukaartonderdelen uit de subsidieregeling van het Ministerie van VROM.

2 Organisatie

2.1 Coördinatiegroep

De uitvoeringsstructuur die al in 2004 is opgezet voor het programma Externe Veiligheid werkt nog steeds goed en is dus niet wezenlijk veranderd. Centraal staat de Coördinatiegroep Externe Veiligheid (CG), die bestaat uit de programmaleiders van de gemeenten, de veiligheidsregio en de provinciale programmamanager als voorzitter. Het secretariaat wordt gevoerd door de provincie. De CG komt ongeveer 10 maal per jaar bijeen om de prioriteiten te bepalen, de voortgang te bespreken en werkafspraken te maken. Ook projectwijzigingen, met name van de gezamenlijke projecten, worden hier besproken en goedgekeurd. De mogelijkheid om in de CG van gedachten te wisselen en afspraken te maken wordt door alle programmaleiders zeer gewaardeerd, evenals de trekkersrol van de provincie hierbij. De belangrijkste agendapunten voor de CG zijn de inhoudelijke kwaliteitsbewaking van de gezamenlijke projecten en de voortgangsbewaking van het programma: besteding van de financiële en personele middelen.

Deelnemers aan de Coördinatiegroep zijn:

Enkele leden hebben een andere functie gekregen in 2009. De naam van de vervanger of opvolger staat tussen haakjes.

Naam	organisatie
Dhr. A. Zweistra	programmaleider provincie Zeeland
Mevr. M. Budde	programma-assistent provincie Zeeland
Dhr. L. Kaaijsteker	gemeente Borsele
Dhr. N. den Haan	gemeente Goes
Dhr. P. Verstraeten (G.J. de Vaan)	gemeente Hulst
Dhr. H. Vermaire	gemeente Kapelle
Mevr. M. de Haan	gemeente Middelburg
Dhr. M. Lugt	gemeente Reimerswaal
Dhr. P. van Sante	gemeente Schouwen-Duiveland
Mevr. M. van Leening	gemeente Sluis
Dhr. E. de Maat (F Weemaes)	gemeente Terneuzen
Mevr. E. de Hond	gemeente Tholen
Dhr. J. van de Graaf	gemeente Veere
Dhr. L. Busé	gemeente Vlissingen
Dhr. D. Willemse (A. van Galen)	Veiligheidsregio Zeeland
Dhr. C. Aarts*	gemeenten Noord Beveland, Sluis, Tholen, Kapelle

* de heer Aarts is werkzaam bij de Regionale Milieudienst West-Brabant en wordt in gehuurd door de gemeenten Noord-Beveland, Kapelle, Sluis en Tholen. Bij de laatste drie gemeenten gaat het om een tijdelijke vervanging.

2.2 Ambtelijke en Bestuurlijke terugkoppeling

Een belangrijk uitgangspunt bij de organisatie van het Uitvoeringsprogramma in Zeeland is het zo veel mogelijk beperken van overhead. Daarom is voor de terugkoppeling op ambtelijk managementniveau en bestuurlijke niveau aangesloten bij bestaande overlegvormen waaraan gemeenten en provincie deelnemen.

Op bestuurlijk niveau is dit het bestaande overleg van portefeuillehouders Milieu van de gemeenten en de provincie. Het Uitvoeringsprogramma externe veiligheid wordt daar als één van de agendapunten besproken als daar behoefte aan is. Tot nu toe is dit alleen gebeurd bij het vaststellen van het Meerjarenprogramma 2006 – 2010. Daarna is er geen behoefte geweest om het Uitvoeringsprogramma op dit niveau aan de orde te stellen.

Dezelfde aanpak is gekozen ten aanzien van het ambtelijk management. Het bestaande overleg van afdelingshoofden Milieu van gemeenten en provincie agendeert het Uitvoeringsprogramma externe veiligheid als daar behoefte aan is. Dat gebeurt in ieder geval bij het opstellen van het jaarprogramma en de budgetverdeling. Ook het jaarverslag wordt in dit overleg besproken. In 2009 is de verdeelsleutel voor de 3^e programmaperiode (2011 – 2014) expliciet aan de orde gesteld. Als randvoorwaarden voor een nieuwe verdeelsleutel zijn genoemd: zoveel mogelijk aansluiten bij de werklust die volgt uit het aantal externe veiligheidssituaties van de deelnemende organisatie en een niet te grote afwijking van de bestaande subsidie. De Coördinatiegroep heeft daarna een nieuwe verdeelsleutel ontwikkeld, die nog in het managementoverleg besproken moet worden.

2.3 Programmabureau

Het programmabureau dat ingesteld was voor het Uitvoeringsprogramma 2004-2005 is voortgezet:

Ries Zweistra	Programleider. Aanspreekpunt voor bestuur en verantwoordelijk voor het programma Risico's InZicht 2006-2010. De programmamanager heeft vooral een initierende en stimulerende rol bij de uitvoering van het programma en het opstellen van de jaarprogramma's. Verder toetst hij de gemeentelijke en provinciale projectplannen en neemt deel aan het IPO-overleg van de provinciale programmaleiders.
Miep Budde	Programma-assistent. Verzorgt de inhoudelijke verantwoording over projecten en activiteiten richting VROM d.m.v. jaarverslag en monitoringoverzichten. Geeft secretariële en organisatorische ondersteuning aan de programmamanager en aan de projectleiders van de afzonder-

André Lindenbergh

lijke projecten. Zorgt voor verspreiding van landelijke informatie naar gemeenten en op de website.

Invulling van de helpdeskfunctie van de provincie; vervangt incidenteel de programmaleider als voorzitter van de Coördinatiegroep.

Voor beheer van de webpagina www.zeeland.nl/risicosinzicht wordt een beroep gedaan op een ICT-medewerker van de provincie.

De taken van het programmabureau zijn vooral gericht op overleg met en het stimuleren van gemeenten en de veiligheidsregio, het opstarten van projecten met de gewenste afstemming tussen de deelnemers, voortgangsbewaking van en communicatie over de uitvoering van projecten. Relatief veel tijd wordt besteed aan monitoring van de voortgang van projecten en structurele activiteiten. Tenslotte is veel aandacht voor het bevorderen van de samenwerking tussen de deelnemers door het (organiseren van) uitwisselen van kennis en informatie. In 2009 is door de provincie aan het programmamanagement 794 uur besteed. De totale kosten voor programmamanagement door de provincie zijn: € 51.838.

De kosten van overhead bij alle deelnemers blijkt uit de post "Programmaleiding, scholing en overige kosten" in de monitor: € 234.736 (α.24%)

"Overige kosten" zijn kosten die niet direct aan een project gerelateerd zijn, zoals drukkosten, foto's, accountants en vergaderkosten.

2.4 Projecten en activiteiten

Om de samenwerking zoveel mogelijk te stimuleren zijn voor de inhoudelijke projecten al bij de start in 2005 werkgroepen gevormd, waaraan provincie, veiligheidsregio en gemeenten deelnemen. In de loop van de tijd is gebleken, dat de behoefte aan aparte werkgroepen wisselend was. Daarom zijn enkele niet meer actief of samengevoegd met een andere werkgroep binnen het programma. In 2009 waren de actieve werkgroepen: 1A/3A Inventarisatie risicosituatie en actualiseren vergunningen, 2B/4C Communicatie, 3B Handhaving. De werkgroep die zich met bestemmingsplannen bezig hield, is niet meer actief. Voor dit onderwerp blijkt een werkgroep met regelmatige bijeenkomsten niet zinvol te zijn, maar men neemt wel deel aan kennismiddagen, die voor specifieke RO-onderwerpen meer praktijkgericht, en dus nuttiger zijn.

De werkgroepen zijn vooral gericht op informatie- en kennisuitwisseling. De samenwerking wordt verder bevorderd door het ontwikkelen van praktische hulpmiddelen en werkafspraken en, indien mogelijk, van gezamenlijke (tussen) producten.

Deze vorm van samenwerking tussen provincie, gemeenten en de veiligheidsregio wordt door alle partijen als zeer zinvol en succesvol beschouwd. Vooral in de afzonderlijke projectgroepen vindt men het een pluspunt om met collega's van andere gemeenten over soortgelijke problemen van gedachten te kunnen wisselen.

Naast de hierboven genoemde werkgroepen rond (min of meer) structurele activiteiten zijn ook projectgroepen gevormd voor de uitvoering van gezamenlijke projecten uit

cluster 4. In 2009 zijn de volgende projectgroepen actief geweest: Inherente veiligheid, Secundaire effecten, Kenniscentrum EV, Praktijkboek EV in bestemmingsplannen, Organisatie kennisbijeenkomsten, Veiligheidscontour Sloegebied, visualisatie GR, Evaluatie beleidsvisie en Jaarprogramma 2010. Iedere projectleider is verantwoordelijk voor de bewaking van het project. Hij of zij stelt een projectplan met begroting op en een plan van aanpak dat wordt voorgelegd aan de Coördinatiegroep ter goedkeuring. De projectleiders dienen ieder half jaar verantwoording af te leggen over de voortgang van het project. Voor die verantwoording is een “monitor” opgesteld, waarin op hoofdlijnen wordt aangegeven wat de doelen en producten zijn, wat er in de verslagperiode is bereikt en welke middelen (personeel en financieel) zijn aangewend (zie bijlage 1). De inhoud van de monitor is in 2008 aangepast om meer kwantitatieve gegevens over de voortgang te krijgen en aandacht te geven aan borging van een onderwerp in de organisatie.

Deze rapportageverplichting is opgenomen in de subsidiebeschikking van de provincie aan de deelnemende organisatie.

Bij de start van het programma in 2004 was voor veel deelnemers sprake van een nieuw onderwerp met nieuwe activiteiten, die met een sterk projectmatige aanpak zijn uitgevoerd. De onderwerpen die in de clusters 1, 2 en 3 worden uitgevoerd, betreffen echter voor een groot deel werkzaamheden met een structureel karakter. Daarom is er in het Meerjarenprogramma voor gekozen om voor de clusters 1 (Inventarisatie), 2 (Beleid) en 3 (Uitvoering) alleen voor specifieke (in principe éénmalige) acties projecten te definiëren en verder te spreken over activiteiten. Deze activiteiten zijn: beheer en onderhoud risico-inventarisaties, uitwerken of aanpassen van beleid (als dat noodzakelijk is) en externe veiligheid in vergunningen, handhaving en bestemmingsplannen. Ook de werkzaamheden van de veiligheidsregio in het kader van het BEVI, hebben een structureel karakter. Op deze manier wordt ook invulling gegeven aan de doelstelling van het programma om in 2010 structureel alle wettelijke EV taken op adequaat niveau uit te voeren. In het jaarplan 2009 is het onderscheid tussen structurele activiteit en projecten bij de clusters 1,2 en 3 losgelaten. De reden daarvan is, dat het structurele activiteiten betreft, die hooguit voor een specifiek onderwerp tijdelijk extra aandacht krijgt in de vorm van een project.

In de loop van de tijd is er sprake van een verschuiving in de werkzaamheden. Waar in de eerste jaren de nadruk heeft gelegen op onderwerpen als inventarisatie van risicosituaties, informatie-uitwisseling en kennisopbouw, is nu meer nadruk gekomen op vergunningverlening, handhaving en bestemmingsplannen.

Het financiële overzicht over 2009 (bijlage 2) toont een over-all budgetbesteding van 124 %. De meeste gemeenten hebben een overbesteding, twee gemeenten hebben een behoorlijke onderbesteding, drie gemeenten hebben een onderbesteding van enkele procenten.

2.5 Interprovinciale projecten

De provincie neemt deel aan IPO projecten vanuit de overtuiging dat de provincies via samenwerking efficiënter kunnen werken. Vooral bij nieuwe onderwerpen zien we dit als een investering die zichzelf terugverdient.

Naast het bijwonen van de vergaderingen van de provinciale programmaleiders, heeft de provincie Zeeland bijgedragen aan de volgende projecten door inzet te leveren als trekker of als lid van de projectgroep:

Kennis- en informatiemanagement. Dit betreft het opzetten van een kennisnetwerk, de website www.relevant.nl en kennistafels voor de uitwisseling van kennis en informatie.

Verder neemt de provincie deel aan de klankbordgroep voor de website Relevant.

Scholing. Regie op het scholingsprogramma van Saxion door een pakket modules rond het thema externe veiligheid. De provincie neemt deel aan deze werkgroep.

Implementatie verbeterprogramma voor de uitvoering van het BRZO. De provincie heeft deelgenomen aan verschillende werkgroepen van de LAT: voorzitter van de LAT, deskundigenforum, GIR gebruikersgroep, werkwijzer, nieuwe inspectiemethodiek en toezichtmodel voor BRZO-bedrijven.

Stand der veiligheidstechniek. Zeeland heeft dit project getrokken en in 2009 afgerond met een publicatie en voorlichtingsbijeenkomst. De personele en materiële kosten waren: € 237.010.

Foto Ludwig van Hooren

3 Kerngegevens

3.1 Voortgang

Hoofddoelen van de subsidieregeling zijn de structurele uitvoering van de taken op het gebied van externe veiligheid en de structurele samenwerking tussen provincie, gemeenten en veiligheidsregio. Alle projecten uit dit programma dragen aan tenminste één van deze doelen bij.

Activiteiten zijn met name gericht op de structurele uitvoering van de taken op het gebied van externe veiligheid. Alle gemeenten nemen hieraan deel, waardoor de structurele uitvoering van deze taken een belangrijke impuls heeft gekregen.

De capaciteit van de provincie voor externe veiligheid bedraagt ca. 3,5 fte, exclusief de uitvoering van BRZO-inspecties. Aan de BRZO-inspecties wordt gemiddeld ca. 1,3 fte besteed door de Wm-inspecteurs. Bij de veiligheidsregio heeft een personeelsuitbreiding plaatsgevonden met 2 fte, gefinancierd uit het Meerjarenprogramma.

Ook de gemeenten voeren de EV-taken voor het grootste deel uit met eigen personeel. De gemeente Noord-Beveland heeft dit structureel uitbesteed aan de Regionale Milieudienst West Brabant. Incidenteel hebben ook andere gemeenten taken uitbesteed aan deze milieudienst of aan commerciële adviesbureaus. Het totaal aantal door de deelnemers gerapporteerde arbeidsuren is 13.334 uur (ca. 10 fte).

De uitvoering wordt gemonitord via een rapportageformat. Met dit format wordt voldaan aan de subsidiebeschikking van VROM en de provinciale subsidieverordening (2002). Ten behoeve van dit format is binnen de gemeenten, veiligheidsregio en de provincie een systeem voor tijdverantwoording opgezet per onderdeel van het uitvoeringsprogramma. Met de invoering van de nieuwe regels over single information, single audit (sisa), is besloten om de monitor wel te handhaven om de voortgang te bewaken, maar zullen de regels van sisa leidend zijn voor de formele afhandeling van de subsidievereisten naar VROM voor de provincie.

De monitor is in 2008 aangepast om meer kwantitatieve gegevens over de voortgang te krijgen en aandacht te geven aan borging van een onderwerp in de organisatie. Het betrof met name de monitoring van inventarisatie van inrichtingen (RRGS), EV in vergunningen en EV in bestemmingsplannen.

Uit de monitor blijkt dat :

- het RRGS up-to-date is wat betreft vergunnings situatie; gebleken is dat niet altijd de meest actuele gevarenkaarten worden gehanteerd; er zijn afspraken gemaakt om dit te verbeteren.
- de vergunningen van risicobedrijven bij de provincie zijn geactualiseerd; bij een aantal gemeenten moeten nog vergunningen worden aangepast i.v.m. saneringen.
- het actualiseren van bestemmingsplannen loopt vlg. de planning van gemeenten; gebleken is, dat dit tot problemen kan leiden voor vergunningverlening omdat het bestemmingsplan kwetsbare objecten binnen een 10^{-6} contour niet uitsluit.
- de borging van de kwaliteit van de bedrijfsprocessen verbeterd moet worden.

3.2 Successen en tegenvallers

In deze paragraaf wordt een, vooral kwalitatieve, beschrijving gegeven van de successen en tegenvallers bij de uitvoering van het MJP in 2009. Dit is gedaan omdat in de meer gedetailleerde rapportage in de volgende hoofdstukken vooral aandacht is gegeven aan de rapportagewensen van het ministerie. Dit sluit niet aan bij de opbouw van het Zeeuwse programma, waardoor de logische opbouw en leesbaarheid van die hoofdstukken suboptimaal is.

Successen:

- Een succesformule blijft de samenwerking die ontstaan is tussen provincie, gemeenten en veiligheidsregio op het gebied van externe veiligheid. Alle 13 gemeenten in Zeeland ervaren deze samenwerking als een groot goed en zetten zich ervoor in deze te bewaren. De provincie zet zich in als regisseur en door middel van het invullen van de helpfunctie. Als belangrijkste bijdragen aan dit succes worden gezien de schaalgrootte van de provincie (samenvallend met de Veiligheidsregio) en de bereidheid om samen te werken op basis van vrijwilligheid en gelijkwaardigheid.
- De provincie heeft een helpdesk opgezet waar ambtenaren met hun vragen terecht kunnen. Gemeenten ervaren deze helpdesk als nuttig. Mede door de korte (en bekende) lijnen in Zeeland, is de helpdesk snel ingeburgerd en wordt deze regelmatig benaderd. Wekelijks wordt de helpdesk benaderd hetzij per e-mail of telefonisch. De vragen hebben o.a. betrekking op de volgende onderwerpen: transport gevaarlijke stoffen, RRGs, buisleidingen en EV in bestemmingsplannen. Opvallend is dat de helpdesk meer klankbord dan vraagbaak is geworden. Dat is te verklaren vanuit het feit dat men inmiddels wel beschikt over de nodige kennis, maar graag een klankbord wil hebben, omdat men in de gemeentelijke organisatie vaak als eenling opereert. Daarnaast wordt via de helpdesk getracht de gemeenten zo snel mogelijk te informeren over nieuwe ontwikkelingen op EV gebied en daar tekst en uitleg over te geven.
- De “kennismiddagen” zijn al in 2007 gestart en daarna "wegens groot succes geprolonged". Doel van deze bijeenkomsten is om medewerkers van gemeenten, veiligheidsregio en provincie over een actueel onderwerp de laatste informatie te geven, het liefst aan de hand van concrete situaties in Zeeland. In 2009 zijn twee bijeenkomsten georganiseerd. Eén daarvan had met de tot de verbeelding sprekende titel "Explosiedemo" een bijzonder karakter en was in het ochtenddeel gericht op bestuurders en management en in de middag op milieu- en RO-ambtenaren. De andere kennismiddag was gericht op "Actualiteiten Externe Veiligheid". Die middag werd aandacht besteed aan de GREX wet en de mogelijkheden hierin voor Externe Veiligheid, het basisnet en het risicoportaal en is een toelichting gegeven over de werkvormen van de Veiligheidsregio. De kennismiddagen worden door gemiddeld 25 tot 40 personen bezocht, afhankelijk van het onderwerp.
- informatie-uitwisseling over het uitvoeringsprogramma via de website van de provincie Zeeland (<http://www.zeeland.nl/risicosinzicht>) en op www.relevant.nl.

- De inventarisatie van risicosituaties (bedrijven en transporten) en het op uniforme wijze vullen en up-to-date houden van het Risico Register Gevaarlijke Stoffen (RRGS). Dit was bij het on-line gaan van de Zeeuwse Risicokaart (december 2006) al voor het overgrote deel uitgevoerd. Gemeenten en provincie zien de risicokaart als een belangrijk communicatiemiddel over externe veiligheid. Mede daarom spraken ze af om eensgezind op te treden bij het vullen van dat register en dus dezelfde ondergrenzen aan te houden voor de hoeveelheid gevaarlijke stoffen die een bedrijf moet hebben om opgenomen te worden in het register. Het werk wordt gedaan in een projectgroep van provincie, veiligheidsregio en alle gemeenten. Hier worden alle voorkomende problemen en vragen behandeld en afspraken gemaakt over het uniform invullen van het RRGS. Ook dit overleg draagt bij aan de kwaliteitsverbetering. Per 16 februari 2010 zijn 594 bedrijven in RRGS opgenomen, waarvan er 561 geautoriseerd zijn (94,4%). Nu komt het aan op beheer en onderhoud van die gegevens en de structurele borging daarvan.
- Binnen het werkgebied Limburg, Noord-Brabant en Zeeland werken 11 BRZO maatlatorsorganisaties (Veiligheidsregio's, Arbeidsinspectie MHC, Rijkswaterstaat en bevoegde gezagen Wm) samen in de virtuele organisatie regio Zuid. In 2009 is invulling gegeven aan het Uitvoeringsprogramma 2009 met de planning van uitvoeren BRZO-inspecties. In 2009 is veel aandacht geweest voor monitoring. Door actieve monitoring zullen de resultaten in regio Zuid positief worden beïnvloed. Verder is in 2009 gestart met de tweede fase van een pilot. Binnen deze pilot is een eindbeeld vastgesteld (focus op 1 januari 2012). Als laatste kan worden aangegeven dat het Uitvoeringsprogramma 2010 in 2009 is opgesteld en vastgesteld door het managementoverleg regio Zuid. Nieuw in dit programma zijn de concrete doelstellingen (KPI's).
- Er is een systeem ontwikkeld voor de wijze waarop informatie over incidenten en ongevallen met gevaarlijke stoffen kan worden opgeslagen en de wijze waarop die gebeurtenissen onderzocht kunnen worden. Doel van dit systeem is om meer en vooral structureel te leren van incidenten om herhaling zoveel mogelijk te voorkomen. In samenwerking met de provincies Noord Brabant en Limburg is een cursus georganiseerd voor BRZO inspecteurs, waarmee een eerste aanzet is gegeven voor een landelijke ontwikkeling van dit systeem. Daarnaast wordt in het kader van LAT-BRZO gewerkt aan de ontwikkeling van een inspectiemodule als onderdeel van de NIM. Er zijn in 2009 160 incidenten geregistreerd. Hiervan zijn of worden 52 incidenten nader onderzocht. Als oorzaken van deze incidenten werden, vertaald naar managementoorzaken uit het Besluit Risico's Zware Ongevallen 1999, de volgende oorzaken geïdentificeerd:
 - Organisatie en personeel 5
 - Toezicht op de uitvoering 6
 - Identificatie van gevaren 6
 - Handeling bij wijzigingen 2

Daarnaast hebbende provincie en de VRZ ondersteuning geboden aan de gemeenten Vlissingen en Hulst bij het onderzoeken van 2 incidenten binnen inrichtingen waarvoor deze gemeenten het Wm bevoegd gezag zijn.

Tenslotte zijn de prestaties van de provincie op het gebied van incidentregistratie en

analyse door een extern bureau tegen het licht gehouden. Dit heeft geresulteerd in een aantal aanbevelingen die door de afdeling HNM projectmatig worden opgepakt en uiteindelijk moeten resulteren in een verbeterde werkwijze.

- In de jaren 2006 – 2008 is gewerkt aan een veiligheidscontour voor het Sloegebied, waarvoor ambtelijk en bestuurlijk draagvlak is bij alle partijen (provincie, gemeenten, bedrijven, havenschap). De bestuurders van de betrokken gemeenten en de provincie hebben afgesproken, dat deze contour door de provincie vastgesteld zal worden. Het daadwerkelijk vaststellen van de contour is echter nog niet gelukt, vanwege een langdurige discussie over (1) de wijziging van het BEVI-artikel waarin de veiligheidscontour wordt geregeld, en (2) de vraag of ook de bestemmingsplannen aangepast moeten worden om ongewenste bedrijvigheid met succes te kunnen weren, zonder dat dit tot schadeclaims zou leiden. De wijziging van art. 14 BEVI (feb. 2009 van kracht) heeft deze discussie beslecht, waarna weer verder kon worden gegaan met dit project. Inmiddels is duidelijk geworden dat de veiligheidscontour ook door de gemeenten, die in het kader van de Wm bevoegd gezag zijn, vastgesteld moet worden. Helaas kon dit ook in 2009 nog niet worden afgerond, maar zal dit voorjaar 2010 gebeuren..
- In de beleidsvisie van de provincie is het onderwerp ‘Inherente veiligheid’ genoemd als onderdeel van de bronaanpak bij vergunningverlening. Dit project is in 2006 gestart met een verkennende fase om het begrip onder de aandacht te brengen bij bedrijven en vergunningverleners en het draagvlak te onderzoeken. Deze verkenning heeft geresulteerd in een rapport met aanbevelingen om verder te werken aan het concept "inherent veiliger produceren". In 2007 is een quick scan voor de toepassing van inherent veiliger produceren ontwikkeld. In dit vervolgproject is de samenwerking uitgebreid met de provincie Noord-Brabant en DCMR. De provincie Noord-Brabant heeft in dezelfde periode opdracht verleend voor het opstellen van aandachtspuntenlijst voor Inherente veiligheid, die meer in detail ingaat op de verschillende veel voorkomende procesonderdelen. De twee projecten hebben complementaire producten opgeleverd: de quick scan voor een snelle inventarisatie van de verbeteropties, en de aandachtspuntenlijst om die verbeteropties verder uit te werken. In 2008 is het project voortgezet, waarbij ook de samenwerking met de provincie Noord-Brabant en DCMR is gebleven. In 2008 en 2009 zijn de twee verschillende producten omgebouwd tot één instrument. Voor dit project is een subsidie gekregen uit het EG-fonds OP-Zuid.

Door de opschaling van het project is het belang van draagvlak steeds groter geworden. Met name het draagvlak van het georganiseerde bedrijfsleven. Daarom is naast de deelname van de Brabant-Zeeuwse Werkgeversvereniging (BZW) ook Deltalinq University in het DCMR-gebied uitgenodigd om in het project te participeren. Dit heeft weliswaar geleid tot een vertraging in de oplevering van het product, maar het onmisbare draagvlak in het bedrijfsleven is daardoor ook sterk verbreed. De concrete producten in 2009 waren:

- een notitie Kaderstelling Inherente Veiligheid
- internetapplicatie voor een quick scan, gebouwd door TNO

- een notitie over de rol van de overheid en het bedrijfsleven bij inherente veiligheid.
- diverse presentaties op lokale, regionale en landelijke bijeenkomsten
- paper voor het internationale congres Loss prevention
- 33 uitgevoerde scans bij bedrijven in Zeeland, Noord Brabant en Rijnmond
- Tot en met 2008 stond het onderwerp 'Risicocommunicatie' in de volgende paragraaf over tegenvallers. Weliswaar werd het belang erkend en zijn er enkele producten ontwikkeld (toolbox, advertenties,...), maar het onderwerp was niet erg belangrijk bij gemeenten, waarbij de aandacht ook nog voornamelijk gericht was op openbare orde en veiligheid. In 2009 is een nieuw communicatieplan opgesteld, waarbij de trekkersrol is overgenomen door de Veiligheidsregio Zeeland, vooruitlopend op de invoering van de Wet VR heeft de Veiligheidsregio Zeeland 0,1 fte beschikbaar gesteld voor risicocommunicatie aan de gemeenten. De formatie is met geld uit het Meerjarenprogramma verder uitgebreid tot 0,2 fte. De nieuwe ploeg is fris van start gegaan met o.a. teksten voor de gemeentelijke websites, regelmatig radioprogramma over risico's, toeristische brochure, checklist noodpakket,...
- De beleidsvisie van gemeenten en provincie is geëvalueerd. Gebleken is dat er geen behoefte was aan formele wijzigingen van het beleid, maar dat de visies wel op onderdelen een toelichting konden gebruiken om in de praktijk makkelijker toe te kunnen passen. Allereerst is een toelichting geschreven op de provinciale visie, daarna is een stramen opgesteld voor de gemeentelijke visies en tenslotte zijn de gemeenten begonnen om de eigen visie óf te voorzien van een toelichting, óf te wijzigen.

3.3 Tegenvallers

Naast de successen die hierboven zijn beschreven zijn er natuurlijk ook de tegenvallers:

- Bij de uitvoering blijkt dat er vaak sprake is van of een optimistische planning óf van (relatief veel) vertragingen. Voorbeelden zijn: vaststellen van de Veiligheidscontour Sloegebied, oplevering van het prototype van het risicoportaal (pas in december 2008), waardoor verder besluitvorming pas in 2009 kan plaatsvinden, het onderzoek naar secundaire effecten van ongevallen (met name branden door vonkwerking of aanstraling), een studie naar een Zeeuws kenniscentrum externe veiligheid en de inventarisatie van buisleidingen, waarvan is gebleken dat er toch nog vraagtekens bestaan over sommige gegevens. Ook is gebleken (door o.a. onderzoek van de VROM-Inspectie) dat ook in Zeeland de vergunningen en bestemmingsplannen niet altijd voldoen aan de jongste regelgeving. Voorbeelden zijn: brandblusinstallaties bij PGS-15 bedrijven, verouderd bestemmingsplan in industriegebied, waar in theorie kwetsbare objecten gerealiseerd kunnen worden,...
- Visualisatie Groepsrisico: TNO heeft voor twee situaties in Zeeland (spoorzone en een industriegebied) het programma URBIS gebruikt om het GR visueel te maken en de analysemogelijkheden van het programma te demonstreren. De projectgroep heeft geconcludeerd dat de analysemogelijkheden weliswaar bijdragen aan meer inzicht (ook voor bestuurders), maar in sommige situatie (bijv. waar het GR al hoog

is), het onderscheidend vermogen van het programma te klein is om nog zinvolle extra informatie te geven (roder dan rood is niet meer zichtbaar); ook is het programma zeer bewerkelijk en moet de analyse worden uitgevoerd door een ervaren risicoanalist (die ook ervaring moet hebben met URBIS). Dat betekent in de praktijk, dat dit werk alleen goed is uit te voeren door een medewerker van TNO; het resultaat blijkt niet goed en zeker niet makkelijk te verifiëren op fouten bij de invoer. De conclusie uit dit project is dan ook, dat URBIS nauwelijks meerwaarde geeft ten opzichte van een traditionele QRA-rapport en dat het gebruik duur zal zijn, vanwege de invoer van gegevens. Tenslotte kent URBIS maar één oriënterende waarde voor het groepsrisico van bedrijven en transporten, terwijl die een factor 10 verschillen.

- De provincie heeft vanaf 2005 gewerkt aan een 'Risicoportaal' om het mogelijk te maken documenten over veiligheid en risico's via internet te raadplegen. Het uiteindelijke doel was om verschillende gebruikersgroepen (professionals en burgers) toegang te geven tot die informatie die voor hen van belang is. Na een definitiestudie in 2005, data-analyse, een demoversie en tenslotte een (beperkt) prototype in 2009, is vast komen staan dat een provinciebreed Risicoportaal geen haalbare zaak is. Belangrijkste struikelblokken zijn: (1) vragers van informatie zijn niet dezelfde mensen die de aanbodzijde verzorgen, zodat er geen natuurlijke drijfveer is om het systeem te vullen met documenten, (2) het digitaliseren van informatie is bij gemeenten nog zeer verschillend ingevuld: sommigen zijn nog maar net begonnen, sommigen zijn al wat verder, maar algemeen geldt dat de gebruikte systemen verschillend zijn. Daarmee worden de inspanningen en de kosten voor een Risicoportaal onvoorspelbaar en, dat is zeker, die kosten zullen hoog zijn. Beide argumenten hebben geleid tot de conclusie in de Coördinatiegroep dat er weinig of geen draagvlak is om verder te gaan met het risicoportaal. De provincie Zeeland, met name de afdeling KJB, en de Veiligheidsregio zien wel de mogelijkheden van het risicoportaal en zijn bereid de verdere ontwikkeling voor hun rekening te nemen. De verwachting is dat bij voldoende aanbod van documenten en informatie, ontsloten via het risicoportaal het gebruik zal gaan toenemen.

3.4 Vooruitblik

Het Meerjarenprogramma is geactualiseerd in het jaarplan 2010, dat door het college van Gedeputeerde Staten van Zeeland is vastgesteld en aan de minister van VROM is aangeboden. Het jaarplan is inmiddels door het ministerie goedgekeurd. De opzet en uitvoeringstructuur van het programma is niet gewijzigd, maar evenals in 2008 is een verschuiving voorzien binnen de activiteiten van cluster 3 naar actualisatie bestemmingsplannen en gezamenlijke handhavingacties. Voor de gezamenlijke gebiedsgerichte projecten is minder geld uitgetrokken, omdat die voor het grootste deel zijn afgerond. Nieuwe activiteiten in 2010 zijn:

- Al langere tijd staat het onderwerp kenniscentrum op de agenda, maar dat werd door andere prioriteiten verdreven. Nu op landelijk niveau de discussie rond een efficiënte uitvoering van het EV-beleid is aangezwengeld met nadruk op de introductie van een maatlat voor de benodigde expertise op het gebied van externe veiligheid en de vorming van regionale uitvoeringsdiensten, zal dit onderwerp aangepakt worden in het eerste deel van 2010.
- De 0-meting van de nieuwe maatlat en de discussie hoe hieraan voldaan kan worden, zal in samenhang met de ontwikkeling van een Regionale UitvoeringsDienst (RUD) uitgevoerd worden.
- Het opstellen van een programma voor de periode 2011 – 2014
- Implementatie van het basisnet, indien en voor zover de wettelijke regeling van kracht is.

Foto Anda van Riet

4 Menukaartonderdeel 1: Risico-inventarisatie

Algemeen

Inzicht in de risicobronnen is een basisvoorwaarde om EV-beleid te kunnen ontwikkelen en uit te voeren, de burgers te informeren en professionele gebruikers te ondersteunen. Daarvoor is het Risicoregister en de Risicokaart bedoeld: een register met alle inrichtingen die met gevaarlijke stoffen werken en de risico's die daarbij horen.

Streefbeeld

In 2010 is de inventarisatie van risicosituaties afgerond, up-to-date en wordt deze structureel bijgehouden

Activiteit 1A: actualiseren risico-inventarisatie inrichtingen

Vanaf december 2005 zijn alle bedrijven die in het risicoregister opgenomen moeten worden in het register opgenomen. Daarbij hebben alle gemeenten dezelfde criteria gebruikt. Eind 2007 waren de meeste bedrijven al in het risicoregister opgenomen. Het jaar 2008 heeft in het teken gestaan van omzetting van de gegevens naar de nieuwe database. Daarnaast is een kwaliteitsslag gemaakt, waarbij de gegevens per bedrijf zijn geactualiseerd en aan de organisatie voor het structureel bijhouden van de gegevens. Verder is een nieuwe cursus voor het gebruik en invoer van RRGs georganiseerd. Het beheer van RRGs is wisselend geborgd bij de bevoegde gezagen:

procedures/protocollen:	7
werkafspraken ed.:	4
in ontwikkeling	1
geen of niet vermeld	2

Dat protocollen niet altijd vereist zijn om (al drie jaar) een goede kwaliteit te leveren blijkt uit de tabel in bijlage 3, waar de stand van zaken van het risicoregister per 31 december 2009 is weergegeven (99,5% is geautoriseerd).

Vergunningprocedures en/of de beoordeling van een nieuwe risico-analyse kunnen langdurige processen zijn. Gebleken is, dat daarom sommige risicocontouren zoals op de risicokaart getoond, niet conform de werkelijke situatie zijn (maar wel conform de vigerende vergunning). In alle, nu bekende, gevallen worden de risicocontouren kleiner. Op het industrieterrein Sloe lopen enkele vergunningaanvragen voor nieuwe container op- en overslag, waarvan de risicocontouren nog niet op de Risicokaart staan, maar waarvan bekend is, dat die niet buiten het industrieterrein komen.

Producten volgens projectplan	Gerealiseerd 31-12-2009	Budget 2009	Werkelijke kosten
Ingevoerd in RRGs:		€ 57.327	€ 70.764
BRZO	3		
LPG	48		
PGS-15	42		
Propaan	351		
overig	88		

5 Menukaartonderdeel 2: vergunningverlening en handhaving

Algemeen

Vanuit het BEVI en RRGs worden nieuwe eisen gesteld aan inrichtingen met gevaarlijke stoffen. Zo zullen er meer gegevens over veiligheid in de aanvraag moeten staan, maar ook zal met meer nadruk gekeken moeten worden naar de (on)mogelijkheden van risicoreductie aan de bron.

Streefbeeld

In 2010 zijn alle vergunningen van risicovolle bedrijven geactualiseerd, voldoen die aan vigerende wet- en regelgeving en is het EV-beleid structureel opgenomen in het vergunningenproces en is sprake van structurele handhaving van wet- en regelgeving met betrekking tot veiligheid.

Project 3A1: actualisatie vergunningen

In 2006 is de door de intergemeentelijke projectgroep de prioriteit vastgesteld voor het actualiseren van vergunningen:

1. betreft de situatie een urgente sanering (voor 2007)
2. betreft het een sanering die voor 2010 moet zijn uitgevoerd?
3. is de vergunning ouder dan 10 jaar?
4. is de kwaliteit van de vergunning(voorschriften) nog voldoende?

In de gemeenten hebben de twee laatste groepen vergunningen de hoogste prioriteit gekregen en die waren daarom al eind 2007 grotendeels geactualiseerd.

Voor de provincie was het doel dat alle EV-relevante bedrijven (44) in 2008 beschikken over een actuele Wm vergunning m.b.t. Externe Veiligheid. De gemeenten hebben dit doel voor 2010.

De actualisatie van vergunningen van EV-relevante bedrijven bij de provincie is in 2008 afgerond. Opgemerkt moet worden dat er nooit sprake kan zijn van 100% actuele vergunningen, omdat er (gelukkig) sprake is van economische ontwikkeling en dus nieuwe vergunning, maar ook van revisievergunningen, die een (soms lange) doorlooptijd hebben.

Een deel van de gemeentelijke bedrijven zal onder het nieuwe activiteitenbesluit milieubeheer vallen en niet meer vergunningplichtig zijn. Daarom hebben een aantal gemeenten gewacht met actualiseren tot er duidelijkheid was over dit besluit.

Aan de cijfers in de monitor kan geen kwantitatieve waarde worden gehecht over het bereiken van de doelstelling vanwege verschillen in interpretatie, bijvoorbeeld het aantal te wijzigen vergunningen en het startpunt van een procedure. Wel blijkt uit de monitor dat bij gemeenten en provincie het grootste deel van de voorgenomen actualisatie is afgerond of in procedure is. Voor de gevallen waarin de procedure nog niet is gestart, blijkt meestal een verklaarbare reden te zijn, zoals wijziging regelgeving, wijzigingen in plannen van bedrijf of ruimtelijke ontwikkelingen.

In 2009 is in ieder vergunningentraject, waarin gevaarlijke stoffen voorkomen, het externe veiligheidsbeleid meegenomen. De veiligheidsregio vervult hierbij een adviesrol, als het gaat om een BEVI-bedrijf.

Het digitale aanvraagformulier van de provincie maakt de toegankelijkheid van de gegevens voor het Risicoregister beter mogelijk. Met de ontwikkeling van de omgevingsvergunning, en de bijbehorende landelijke digitale aanvraag, is verdere ontwikkeling van deze applicatie stopgezet, tot er meer duidelijkheid komt.

De borging van EV in vergunningverlening is wisselend als het gaat om de formele aanpak. Bij de 14 Zeeuwse bevoegde gezagen is dat beeld als volgt:

Procedure in werking:	5
Procedure in ontwikkeling/verbeterplan:	4
Werkafspraken:	4
Geen:	1

Producten volgens project-plan	Gerealiseerd 31-12-2009	Budget 2009 *)	Werkelijke kosten
Actualisatie vergunningen door ambtshalve wijzigingen, intrekking of revisie	Provincie: Te wijzigen : 42 Proc. afgerond : 42 In procedure : **) Nog te starten : - Gemeenten: Te wijzigen: 60 **) Proc. afgerond: 33 In procedure: 12 Nog te starten: 15	€ 171.981	€ 218.743

*)Het geraamde budget is ook voor de kosten voor projecten uit 3B (Handhavingsprojecten).

**) Aantal te wijzigen of in procedure zijnde vergunningen is niet consequent gerapporteerd, mede omdat dit aantal frequent wijzigt.

3B1: Opstellen en uitvoeren handhavingsprogramma

In 2006 is er de huidige bestuursovereenkomst samenwerking handhaving getekend. Op grond daarvan wordt er elk jaar een gezamenlijk handhavingprogramma opgesteld. Daarin is (externe) veiligheid een vast onderwerp. Binnen de handhavingsamenwerking is er een aparte projectgroep Externe Veiligheid geformeerd. Deze projectgroep initieert en coördineert de handhaving -activiteiten en -projecten externe veiligheid binnen het samenwerkingsverband. De samenwerkende partners hebben de afgelopen jaren een

aantal projecten afgerond en een aantal projecten loopt nog. Door de provincie, de veiligheidsregio, de waterschappen en de arbeidsinspectie zijn daarnaast BRZO-inspecties uitgevoerd volgens het BRZO-inspectieprogramma. Naast gezamenlijke activiteiten hebben de partners ook individueel activiteiten uitgevoerd.

Producten volgens projectplan	Gerealiseerd 31-12-2009	Budget 2009	Werkelijke kosten
EV maakt structureel deel uit van handhavingprogramma's	In het handhavingprogramma van gemeenten worden veiligheidsinspecties structureel ingepland	Inbegrepen in budget 3A1	
Handhavingprogramma vervoer gevaarlijke stoffen	Afgerond in 2007; is in 2009 weer opgepakt		
Projectplan handhavingprogramma BEVI	Is door CG afgewezen, omdat de voorgestelde activiteiten elders in het programma werden uitgevoerd.		
Informatievoorziening/kennisverzameling	Structurele activiteit		

Structurele activiteit 3B2: Handhaven PMV-buisleidingen

In 2009 zijn 10 inspecties uitgevoerd op basis van de buisleidingenparagraaf van de Provinciale Milieu Verordening. De laatste jaren worden de meeste inspecties samen met de VROM-inspectie uitgevoerd in het kader van kennisoverdracht. De VROM-inspectie wordt met de inwerkingtreding van de AMvB buisleidingen het bevoegd gezag en is dan verantwoordelijk voor het toezicht. De AMvB is echter nog steeds niet inwerking getreden.

Structurele activiteit 3B3: BRZO 1999

Het initiatief om te komen tot een samenwerking tussen provincie en gemeenten bij de uitvoering van BRZO-taken heeft geresulteerd in een gezamenlijk bestuurlijk inspectieprogramma BRZO en een gezamenlijk meerjareninspectieplan. De provincie en betreffende gemeenten hebben een convenant afgesloten, waarin de provincie de inhoudelijke taken uitvoert en de gemeenten adviseert over de uitgevoerde BRZO-taken (inspecties, overleg met bedrijven en eventueel ook VR-beoordelingen). Zolang dit slechts enkele BRZO bedrijven betreft, zal de provincie hiervoor geen kosten in rekening brengen. In 2008 heeft de provincie ondersteuning geleverd aan de gemeente Goes inzake de inspectie van het bedrijf Bison DC. Het gehele inspectietraject is door medewerkers van de provincie Zeeland uitgevoerd. Verder is er ondersteuning geleverd aan de gemeente Terneuzen inzake het bedrijf De Rijke. In dit geval ging het om ondersteuning bij het vergunningproces in relatie tot BRZO.

In Limburg, Noord-Brabant en Zeeland werken 11 BRZO maatlatorganisaties (Veiligheidsregio's, Arbeidsinspectie MHC, Rijkswaterstaat en bevoegde gezagen Wm) samen in de virtuele organisatie regio Zuid. In Regio Zuid is invulling gegeven aan het Uit-

voeringsprogramma 2009 met de planning van uit te voeren BRZO-inspecties. In 2009 is veel aandacht geweest voor monitoring. Door actieve monitoring zullen de resultaten in regio Zuid positief worden beïnvloed. Verder is in 2009 gestart met de tweede fase van een pilot. Binnen deze pilot is een eindbeeld vastgesteld (focus op 1 januari 2012). Als laatste kan worden aangegeven dat het Uitvoeringsprogramma 2010 in 2009 is opgesteld en vastgesteld door het managementoverleg regio Zuid. Nieuw in dit programma zijn de concrete doelstellingen (KPI's).

Producten volgens projectplan	Gerealiseerd 31-12-2009	Budget 2009	Werkelijke kosten
Gezamenlijk bestuurlijk inspectieprogramma, Gezamenlijk meerjareninspectieplan Gezamenlijk inspectiekalender	Alle producten zijn gerealiseerd Inspectie en adviezen aan gemeenten	Niet geraamd	

Activiteit 3B4: registratie en analyse van incidenten.

De module registratie en –analyse van incidenten is in 2007 geïmplementeerd in de provinciale database voor vergunningverlening en handhaving (Haver). De module wordt sindsdien gebruikt door twee inspecteurs van de provincie die specifiek aangewezen zijn voor incidentenonderzoek. Er zijn in 2009 160 incidenten geregistreerd. Hiervan zijn of worden 52 incidenten nader onderzocht. Als oorzaken van deze incidenten werden, vertaald naar managementoorzaken uit het Besluit Risico's Zware Ongevallen 1999, de volgende oorzaken geïdentificeerd:

- Organisatie en personeel 5
- Toezicht op de uitvoering 6
- Identificatie van gevaren 6
- Handeling bij wijzigingen 2

Daarnaast hebbende provincie en de VRZ ondersteuning geboden aan de gemeenten Vlissingen en Hulst bij het onderzoeken van 2 incidenten binnen inrichtingen waarvoor deze gemeenten het Wm bevoegd gezag zijn.

In het kader van LAT-BRZO wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een inspectiemodule als onderdeel van de NIM. De Zeeuwse werkwijze t.a.v. incidentanalyse sluit hierop aan.

In 2009 zijn door een extern bureau de prestaties van de provincie op het gebied van incidentregistratie en analyse tegen het licht gehouden. Dit heeft geresulteerd in een aantal aanbevelingen die door de afdeling HNM projectmatig worden opgepakt en uiteindelijk moeten resulteren in een verbeterde werkwijze. Er zijn in 2009 geen gesprekken geweest met de provincies Limburg en Noord-Brabant over verdergaande samenwerking.

Producten volgens projectplan	Gerealiseerd 31-12-2009	Budget 2009	Werkelijke kosten
Trainingen	Ja	€ 20.000	€ 24.886
Module geschikt maken voor gemeenten	Nee, in afwachting van realisatie bij provincie		

Foto Ludwig van Hooren

6 Menukaartonderdeel 3: transport van gevaarlijke stoffen

Algemeen

Het transport van gevaarlijke stoffen brengt ook risico's voor de omgeving met zich mee. Ook hier is inzicht een basisvoorwaarde om EV-beleid te kunnen ontwikkelen en uit te voeren. In 2005 zijn de transporten van gevaarlijke stoffen in Zeeland geïnventariseerd en de risico's bepaald (zie rapport Risico-inventarisatie transport gevaarlijke stoffen Zeeland, januari 2006, www.zeeland.nl/risicosinzicht of www.relevant.nl).

De provincie en de gemeenten wachten op de komst van het basisnet, dat door het Rijk wordt ontwikkeld. Pas dan wordt duidelijk welke (ruimtelijke) consequenties het vervoer van gevaarlijke stoffen over het rijks- en provinciale wegennet, het spoor en de waterwegen heeft. Een andere ontwikkeling die nauwlettend in de gaten wordt gehouden, is de op handen zijnde wet- en regelgeving inzake buisleidingen.

Project 1B: risico-inventarisatie transport

De risico's van transport over de weg, water en spoorwegen blijken in Zeeland niet te leiden tot significante 10^{-6} -contouren, waaraan ruimtelijke beperkingen zijn gesteld.

Wel zijn er aandachtspunten voor het Groepsrisico:

- Voor het spoorvervoer geldt dat vooral voor de woonbebouwing langs de spoorlijn door Zuid Beveland (Goes, Kapelle, Krabbendijke) en in mindere mate de passage door Sas van Gent.
- Voor het vervoer over water zijn de kernen Vlissingen, Terneuzen en Hansweert aandachtspunten ten gevolge van het vervoer over de Westerschelde. Onlangs is min of meer bij toeval geconstateerd dat het toerisme op Walcheren ook leidt een aandachtspunt door de bijdrage van recreatiewoningen, campings en strandgasten. Deze bijdrage is veel groter dan aanvankelijk werd gedacht. Door de Vlaams Nederlandse Schelde Commissie (voorheen Proses) is opdracht gegeven om de risico's van het transport gevaarlijke stoffen over de Westerschelde te actualiseren. De resultaten hiervan zullen voorjaar 2010 bekend worden gemaakt. De actualisatie is een uitvloeisel van de verdieping van de Westerschelde.

Weg

Rijkswaterstaat heeft eind 2008 de tellingen uit 2005 van het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg geactualiseerd. In overleg met de Dienst Verkeer en Scheepvaart (DVS) van Rijkswaterstaat, is besloten, dat het niet zinvol is om in Zeeland nieuwe tellingen van het wegtransport voor het vervoer van gevaarlijke stoffen uit te voeren, omdat het niet leidt tot ruimtelijke beperkingen. De geactualiseerde telgegevens staan vermeld op de site van Rijkswaterstaat:

<http://www.rijkswaterstaat.nl/dvs/themas/veiligheid/extern/publicaties/index.jsp>

De mandaatregeling voor het verlenen van ontheffingen van de routing gevaarlijke stoffen is geactualiseerd en door alle gemeenten vastgesteld. Dit onderwerp heeft veel aandacht gekost, met name voor het vervoer van propaan in de buitengebieden. Met de

branche is gesproken over een vorm van dynamische routes die onder strikte voorwaarde door de transporteur zelf kan worden vastgesteld.

Buisleidingen

Het buisleidingenbestand is al in 2008 geactualiseerd en via internet beschikbaar (<http://zldims.zeeland.nl/geoweb>). Nadat de risicokaart door het Rijk gevuld was met de risico's van buisleidingen (aangeleverd door leidingexploitanten), bleek dat de twee bronnen hier en daar verschillend waren qua ligging en risicocontouren. Deze verschillen zijn in 2009 weggewerkt.

Ruimtelijke knelpunten kunnen pas worden vastgesteld nadat bekend is geworden hoe het nieuwe beleid eruit gaat zien en de nieuwe contouren bekend zijn. De publicatie van een nieuwe AMvB voor buisleidingen is al vaak aangekondigd, maar is tot op heden nog niet gepubliceerd. Daarom kon de al in 2008 voorgenomen actie om mogelijke knelpunten vast te stellen, niet uitgevoerd worden.

Producten volgens projectplan	Gerealiseerd 31-12-2009	Budget 2009	Werkelijke kosten
Compleet maken van de inventarisatie van buisleidingen	Ja	€ 20.000	€ 14.960

Foto Jaap Wolterbeek

7 Menukaartonderdeel 4: Opstellen veiligheidsvisie

Algemeen

De provincie en gemeenten hebben in de periode 2005 - 2007 een Beleidsvisie Externe Veiligheid bestuurlijk vastgesteld. Daarbij is de provinciale beleidsvisie basis geweest voor een stramien voor de gemeenten, waarna de gemeenten de eigen beleidsvisie hebben opgesteld.

Activiteit 2A: Beleidsvisie Externe Veiligheid

De Beleidsvisie Externe Veiligheid (oktober 2005) heeft op hoofdlijnen goed gewerkt, maar leverde soms nog te weinig houvast bij het nemen van besluiten over vergunningen of ruimtelijke ontwikkelingen. De beleidsvisie is daarom geëvalueerd op juistheid en duidelijkheid door een projectgroep van de Veiligheidsregio Zeeland, gemeenten en de provincie. De RMD West Brabant heeft de discussies uitgewerkt tot een concept nota.

Inhoudelijk is de actualisatie gestart met een inventarisatie van onderwerpen, die in de bestuurspraktijk tot vragen en/of uitvoeringsproblemen hebben geleid. Vervolgens is per onderwerp besproken of het beschreven beleid aanpassing behoeft, of dat de tekst van de beleidsvisie tot onduidelijkheid of verwarring heeft geleid. In het eerste geval zou dit mogelijk leiden tot een wijziging van het Omgevingsplan, in het andere geval zou een toelichting op de tekst volstaan.

De belangrijkste onderwerpen waren: omgaan met (motivatie van) het groepsrisico en de uitwerking van het concentratiebeleid (het principe om geen grote, nieuwe risico's toe te laten op kleine bedrijventerreinen). De projectgroep heeft na een juridische toets besloten, dat de concept nota geen wijziging van het beleid betekende, maar een toelichting op het beleid is. Het eindproduct in het voorjaar 2009 door GS vastgesteld.

De meeste gemeenten zijn in 2009 begonnen om aan de hand van deze toelichting de eigen beleidsvisie aan te passen. Klopt dit???

Een andere belangrijke beleidsontwikkeling is de vorming van een landelijk basisnet voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over weg, water en spoor. De provincie participeert in het overleg hierover. De gevolgen van alle modaliteiten voor Zeeland zijn intern besproken. Met name de gebruiksruimte en veiligheidszones zijn belangrijke onderwerpen, voor wat betreft de ruimtelijke doorwerking. Het basisnet Spoor loopt qua planning achter met de basisnetten voor Water en Weg. Uitgangspunt is namelijk dat het basisnet knelpuntvrij wordt opgeleverd. Voor het basisnet Spoor stelt men alles in het werk om dit ook te realiseren, maar dat gaat moeilijk, vanwege de passage van veel stads- en dorpscentra. Voor de gemeente Goes betekent dit een overschrijding van de oriënterende waarde met een factor twee. De ministeries van VROM en Ven W zijn samen met Prorail in overleg met de gemeente Goes om dit op te lossen.

Producten volgens projectplan	Gerealiseerd 31-12-2009	Budget 2009	Werkelijke kosten
Nota van Toelichting Beleidsvisie EV	Ja, in concept gereed	€ 10.000	€ 28.376
Beleid inzake transport gevaarlijke stoffen (basisnet)	Nee, wacht op de landelijke ontwikkelingen	€ 10.000	€ 395,-
Beleid inzake buisleidingen	Nee, wacht ook op de landelijke ontwikkelingen		

Foto Jaap Wolterbeek

8 Menukaartonderdeel 5: EV in bestemmingsplannen

Algemeen

Bestemmingsplannen vormen bij uitstek het instrument om het externe veiligheidsbeleid, voor zover dat betrekking heeft op ruimtelijke ordening, juridisch te verankeren en zo ongewenste situaties in de toekomst te voorkomen. Dit is vastgelegd in het BEVI (art. 5), waar staat dat de grenswaarden en richtwaarden moeten worden toegepast in het kader van de WRO, onder meer bij de vaststelling/herziening van een bestemmingsplan.

Streefbeeld

Het streefbeeld is dat bij ieder bestemmingsplan het EV-beleid vanzelfsprekend en vroegtijdig wordt meegenomen, zodat ongewenste situaties in de toekomst voorkomen kunnen worden.

Activiteit 3C: EV integreren in bestemmingsplannen

Bij nieuwe ruimtelijke besluiten wordt externe veiligheid meegenomen conform de in 2005 opgestelde handreiking Externe veiligheid in bestemmingsplannen. De provincie hanteert dezelfde handreiking in het vooroverleg over bestemmingsplannen. De gemeenten hebben ook in 2009 veel tijd nodig gehad voor het integreren van EV in bestemmingsplannen. Daarbij is de Veiligheidsregio Zeeland structureel om advies gevraagd. Hierover wordt onder project 3E uitgebreid gerapporteerd op blz. 30.

Weliswaar krijgt externe veiligheid al een aparte paragraaf in de meeste bestemmingsplannen, maar bij controle blijkt de kwaliteit daarvan in te veel gevallen niet toereikend is. In de coördinatiegroep is daarom besloten een praktijkwerkboek te ontwikkelen, waarin de te behandelen onderwerpen zijn uitgewerkt in voorbeeldteksten voor veel voorkomende gevallen. Het praktijkwerkboek is te vinden op

www.zeeland.nl/risicosinzicht of op de IPO-website www.relevant.nl

Het praktijkwerkboek is bij de Zeeuwse gemeenten geïntroduceerd via een kennismiddag voor gemeentelijke RO- en Milieumedewerkers. Het werkboek blijkt in de praktijk bij het opstellen van bestemmingsplannen goed bruikbaar te zijn. Echter, uit de eerste reacties blijkt dat er, door de komst van nieuwe Wro, al behoefte bestaat aan een update. Met name de Standaard Voorschriften Voor Bestemmingsplannen (SVVB). De manier waarop externe veiligheid op de plankkaart wordt verwerkt dient in die update ook aandacht te krijgen.

De risicokaart wordt gepropageerd als informatiebron bij uitstek voor RO-ontwikkelingen. Dat blijkt goed te functioneren als een attentiesignaal, maar moet wel altijd zorgvuldig getoetst worden door medewerkers, die de veiligheidsrisico's in een gebied goed kennen. Dit geldt voor zowel bedrijven als transporten.

Producten volgens projectplan	Gerealiseerd 31-12-2009	Budget 2009	Werkelijke kosten
Bestemmingsplannen waarin EV is meegenomen: In procedure: 57 Afgerond: 44 Nog niet opgestart: 19	Bestemmingsplannen worden gecontroleerd op de EV paragraaf	€ 229.308	€ 181.311

Project 4F: Veiligheidscontour Sloegebied

Sinds 2005 is met wisselende intensiteit gewerkt aan een veiligheidscontour voor het Sloegebied. Daarmee wordt ruimte gereserveerd voor de vestiging en groei van risicovolle bedrijven en kan de rest van Zeeland zo veel mogelijk risicovrij worden gehouden. Die contour geeft ook duidelijkheid aan de gevestigde bedrijven op het Sloegebied over de groeimogelijkheden met betrekking tot veiligheidsrisico's.

In grote lijnen zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Vaststellen van een concept Veiligheidscontour Sloegebied met alle betrokkenen.
- Een praktische invulling gegeven aan het begrip functionele binding, dat in art. 14 een belangrijke rol speelt, maar veel interpretatiediscussies geeft;
- Voorlichtingsbijeenkomsten voor alle actoren: de BRZO-bedrijven, het MKB binnen de contour en de dorpsraden en omwonenden.
- Bestuurlijk overleg in 2007, waarin provincie, gemeenten en het havenschap hebben afgesproken door te gaan met het traject. Tot eind 2008 had dit project echter geen hoge prioriteit.
- Nadat in februari 2009 de wijziging van artikel 14 BEVI in werking was getreden is het project weer opgepakt. Samen met de betreffende gemeenten is door de provincie de veiligheidszone op kaart gezet, waarbij zoveel mogelijk de begrenzing van bestaande bestemmingsplannen is gevolgd. Verder is een nieuwe juridische controle van het concept besluit en de bijbehorende beleidsregel uitgevoerd.
- Eind 2009 is geconcludeerd dat zowel de provincie als de gemeenten Vlissingen en Borsele op grond van het BEVI het besluit tot vaststelling van de veiligheidscontour dienen te nemen. Deze besluiten zullen in de loop van 2010 genomen worden.

Een belangrijk risico bij het vaststellen van de veiligheidscontour was de lange tijd onzekere wijziging van artikel 14 van het BEVI. Het ging met name om de toelaatbaarheid van beperkt kwetsbare objecten binnen een contour en de invulling van het begrip 'functionele binding'. Het nieuwe artikel 14 van het BEVI is inmiddels van kracht geworden, waarmee meer duidelijkheid is gegeven. Voor bedrijven vormt een veiligheidscontour geen probleem: zowel kwetsbare als beperkt kwetsbare objecten zijn toegestaan, zolang die een functionele binding hebben met het gebied of een bedrijf binnen de contour.

Met de formele procedure voor vaststelling van de contour is gewacht tot de definitieve wijziging van art. 14. Inmiddels hebben de gemeenten Vlissingen en Borsele besloten om de bestemmingsplannen voor het Sloegebied te actualiseren. Daarmee is ook het vaststellen van de veiligheidscontour weer actueel geworden. In 2010 zal de procedure voor het actualiseren van de bestemmingsplannen voor het Sloegebied gestart worden en zal tevens de Veiligheidscontour worden vastgesteld.

Producten volgens projectplan	Gerealiseerd 31-12-2009	Budget 2009	Werkelijke kosten
Bestuurlijk vastleggen veiligheidscontour	Juridische controle van concept besluit en beleidsregel	Geen budget gereserveerd	€ 9.566

9 Menukaartonderdeel 6b: Verantwoording GR bij vergunningverlening en ruimtelijke ordening

Algemeen

Voor bedrijven die onder het BEVI vallen dient bij de milieuvergunning het groepsrisico (GR) te worden verantwoord. Hetzelfde geldt in de ruimtelijke ordening, waar bij besluiten rond BEVI-bedrijven eveneens verantwoording over het GR moet worden afgelegd. In alle gevallen is vroegtijdige betrokkenheid van de veiligheidsregio noodzakelijk om een goed advies over het omgaan met het Groepsrisico te krijgen.

Daarom worden de meeste activiteiten rond dit menuonderdeel uitgevoerd in het kader van de onderdelen 3A en 3C van het uitvoeringsprogramma en worden ze niet apart gerapporteerd.

Project 4G Visualisatie GR

In 2008 is, als vervolg op het project Eénmalige afweging GR Westerschelde, een project gestart om te bezien of een door TNO ontwikkelde methodiek om het GR te visualiseren op kaartmateriaal een meerwaarde heeft in de besluitvorming over groepsrisico's. De methodiek is ontwikkeld om voor niet-veiligheidsspecialisten, het abstracte begrip GR te vereenvoudigen.

In het project zijn door TNO twee situaties in kaart gebracht met het programma URBIS, te weten Goes (NS-station in combinatie met een LPG-tankstation) en Terneuzen (omgeving Koegorspolder). Vervolgens heeft TNO de analysemogelijkheden van URBIS gebruikt om het programma aan de Coördinatiegroep te presenteren. De projectgroep heeft vervolgens aan de hand van de resultaten een advies uitgebracht over dit instrument.

De projectgroep heeft geconcludeerd dat de analysemogelijkheden weliswaar bijdragen aan meer inzicht (ook voor bestuurders), maar in sommige situaties (bijv. waar het GR al hoog is), het onderscheidend vermogen van het programma te klein is om nog zinvolle extra informatie te geven (roder dan rood is niet meer zichtbaar); ook is het programma zeer bewerkelijk en moet de analyse worden uitgevoerd door een ervaren risicoanalist (die ook ervaring moet hebben met URBIS). Dat betekent in de praktijk, dat dit werk alleen goed is uit te voeren door een medewerker van TNO; het resultaat blijkt niet goed en zeker niet makkelijk te verifiëren op fouten bij de invoer. De conclusie uit dit project is dan ook, dat URBIS nauwelijks meerwaarde geeft ten opzichte van een traditionele QRA-rapport en dat het gebruik duur zal zijn, vanwege de invoer van gegevens. Tenslotte kent URBIS maar één oriënterende waarde voor het groepsrisico van bedrijven en transporten, terwijl die een factor 10 verschillen. Het programma URBIS wordt niet aangeschaft, maar gemeentebesturen kennen nu de mogelijkheden en het is dus denkbaar dat voor grote gebieden waar groepsrisico een issue is, dit instrument wordt toegepast.

Producten volgens projectplan	Gerealiseerd 31-12-2009	Budget 2009	Werkelijke kosten
Visualisatie twee GR-situaties	ja	€ 15.000	€ 8163

Menukaartonderdeel 6c: Adviesrol regionale brandweer

Algemeen

In 2004 is het BEVI in werking getreden, hetgeen betekent dat de veiligheidsregio een structurele taak heeft gekregen. Het betreft een adviesbevoegdheid voor de verantwoording van het groepsrisico bij besluiten in het kader van vergunningverlening en ruimtelijke ordening.

Streefbeeld

Het streefbeeld is dat de Veiligheidsregio Zeeland zowel in kwalitatieve als kwantitatieve zin voldoet aan de adviestaken in het kader van het BEVI, vuurwerkbesluit en de Circulaire vervoer gevaarlijke stoffen en bijdraagt aan de verdere professionalisering van de Externe Veiligheid in Zeeland in algemene zin.

Project 3E: advisering bij uitvoering EV-beleid door Veiligheidsregio Zeeland

De adviestaak van de Veiligheidsregio omvat voor het belangrijkste deel het voeren van vooroverleg met gemeente en initiatiefnemer, het beoordelen van risico's in zowel de huidige situatie als in nieuwe situaties, het aangeven van de mogelijkheden om de risico's te beperken en hoe om te gaan met het restrisico.

In totaal zijn 59 BEVI-adviezen gegeven. Daarnaast is geadviseerd op 24 besluiten in het kader van het Vuurwerkbesluit (ontbrandingstoestemmingen) en zijn 60 ontheffingen verleend van de Zeeuwse routes gevaarlijke stoffen. Naast de advisering in het kader van het BEVI (voeren van vooroverleg, adviseren) RNVGS en VWB is de geactualiseerde mandaatregeling 'ontheffingverlening routing gevaarlijke stoffen' in 2009 in werking getreden en heeft de Veiligheidsregio Zeeland een Uitvoeringskader Externe Veiligheid opgesteld. In dit uitvoeringskader gaat de veiligheidsregio in op haar wijze van advisering en worden speerpunten voor de komende jaren benoemd.

De VRZ heeft in 2009 wederom een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van de Mal Groepsrisico, die medio 2010 opgeleverd wordt. Daarnaast heeft de VRZ eind 2009 in samenwerking met de provincie Zeeland een start gemaakt met de implementatie van het Verdrag van Helsinki. In 2010 zal dit project in gezamenlijkheid met België en de regio's Noord-Brabant en Limburg verder vorm worden gegeven. Tevens heeft de VRZ in 2009 in gezamenlijkheid met de overige veiligheidspartners (hulpdiensten, gemeenten en provincie) het Risicoprofiel opgesteld, de landelijke opvolger van de Leidraad Maatramp. Daarnaast is door de VRZ een actieve bijdrage geleverd aan zaken als de organisatie van kennismiddagen en het opzetten van een kenniscentrum Externe Veiligheid.

Naast het advieswerk van de VRZ en de deelname aan projecten, kiest de VRZ ervoor om een actieve rol te vervullen als netwerker ten behoeve van verdere professionalisering. Zo wordt deelgenomen aan landelijke netwerken inzake Externe Veiligheid (hier is tevens sprake van intervisie met andere veiligheidsregio's) en is medio 2009 het Zeeuwse Platform Risicobeheersing opgericht. Dit platform richt zich op de multidisciplinaire afstemming op het vakgebied Risicobeheersing. Leden van het platform zijn

afkomst vanuit verschillende gremia. Het aspect Externe Veiligheid vervult in het platform een prominente rol; de Coördinatiegroep Externe Veiligheid wordt door vaste deelnemers in het Platform Risicobeheersing vertegenwoordigd. Ten behoeve van de professionalisering is door de specialisten EV van de VRZ in 2009 tevens de cursus Safeti-NL gevolgd.

Producten volgens projectplan	Gerealiseerd 31-12-2009	Budget 2009	Werkelijke kosten
Procedure handboek	Gereed	€ 140.000	€ 164.505
Veiligheidsvisie Adviezen	Gereed 59 BEVI adviezen 24 ontbrandingstoestemmingen Vuurwerkbesluit 60 ontheffingen Routing gevaarlijke stoffen		

Foto Jaap Wolterbeek

10 Menukaartonderdeel 7: Sanering

Algemeen

Het BEVI legt een gefaseerde saneringsverplichting op waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen urgente en niet urgente saneringen.

Streefbeeld

Het streefbeeld voor de saneringssituaties is dat er in 2010 geen saneringsituaties zijn (m.u.v. situaties die voortvloeien uit recent veranderde regelgeving).

Project 3D: opstellen saneringsprogramma

Het opstellen van een saneringsprogramma is een verplichting die voortkomt uit het BEVI. In Zeeland was in 2005 sprake van een beperkt aantal urgente en niet-urgente saneringen. Omdat die gevallen verspreid waren over bijna alle gemeenten was er per bevoegd gezag sprake van één of enkele saneringsgevallen. Daarom is geen tijd besteed aan het maken van een programma (zoals het BEVI stelt), maar aan de daadwerkelijke saneringsopgaaf. Dat heeft inmiddels geleid tot de volgende situatie:

Alle urgente saneringssituaties betreffen LPG tankstations en zijn via het aanpassen van de milieuvergunning aangepakt. De meeste gevallen zijn al opgelost. In een aantal gevallen loopt de procedure nog door.

De niet urgente saneringssituaties moeten voor 1 januari 2010 zijn gesaneerd. De procedures hiervoor hebben, in de meeste gevallen, gewacht op de verkleining van de risicoafstanden in REVI-II.

Bij de provincie zijn twee gevallen met een (niet-urgente) saneringsopdracht in 2004, resp. 2007 opgelost. In beide gevallen is de vergunning aangepast. Een derde geval blijkt met het nieuwe rekenmodel Safeti.nl geen saneringsgeval meer te zijn.

In het REVI-II zijn per 1 januari 2008 nieuwe veiligheidsafstanden opgenomen voor een aantal categoriale inrichtingen zoals LPG-tankstations en PGS-15 bedrijven. Ook hier geldt een saneringsplicht, met als uiterste datum 2010. Bij één bedrijf bleken kwetsbare objecten te staan binnen de 10^{-6} contour van een propaan tank. De situatie is gesaneerd door de plaats van de tank binnen de inrichting te verplaatsen

Producten volgens projectplan	Gerealiseerd 31-12-2009	Budget 2009	Werkelijke kosten
Saneringsprogramma's	Procedures zijn in gang gezet waar nodig	€ 0	€ 2.252

11 Menukaartonderdeel 8: risicocommunicatie

Algemeen

Risicocommunicatie is communicatie over risico's en veiligheid waaraan mensen blootstaan voordat zich een ramp of incident voordoet. De provinciale risicokaart speelt een belangrijke rol bij deze communicatie.

Gemeenten zijn individueel verantwoordelijk voor risicocommunicatie, maar in Zeeland is al in 2006 besloten tot samenwerking omdat dit aanzienlijk kan bijdragen aan een adequate risicocommunicatie. Het Zeeuwse programma bevat twee activiteiten waarmee deze gedachte tot uitdrukking komt. De individuele verantwoordelijkheid wordt genomen in activiteit 2B, waarvoor de EV-subsidie aan individuele gemeenten gebruikt kan worden, en de activiteit 4B, waarin gezamenlijke communicatieproducten worden ontwikkeld.

Vooruitlopend op de Wet op de Veiligheidsregio's heeft de Veiligheidsregio Zeeland in 2008 besloten om de projectleiding op zich te nemen en de Zeeuwse samenwerking te verbeteren via een vernieuwd communicatieplan.

Streefbeeld

Het streefbeeld is een situatie waarbij burgers zich er van bewust zijn dat een risicoloze woonomgeving niet bestaat. De burger weet dat de overheid een belangrijke rol heeft bij het beperken van risico's. Maar de burger weet ook dat hij/zij een eigen verantwoordelijkheid heeft in deze en hoe hij/zij moet handelen om tijdens een crisis de gevolgen zo veel mogelijk te beperken. De burger weet waar en op welke wijze zij informatie over risico's kunnen verkrijgen. Diverse zenders dragen, zowel op gemeentelijk, regionaal als provinciaal niveau, een eenduidige boodschap uit.

Activiteit 2B en 4C: Veiligheidscommunicatie

In de jaren 2005-2006 is het integrale communicatieplan 'Focus op Veiligheid' gestart met o.a. voorlichtingsmateriaal en advertenties over veiligheid en risico's in de media. Doel is om de kennis van de inwoners van Zeeland te verhogen op het gebied van de risico's in de leefomgeving, wat de overheid doet en wat men van de overheid mag verwachten ten tijde van een crisis. Ook wordt duidelijk gemaakt hoe burgers zelf moeten reageren tijdens een crisis. Na evaluatie van het communicatieplan in 2007 is besloten dat de strategie van Focus op Veiligheid aangescherpt kan worden door de boodschappen van gemeenten beter op elkaar af te stemmen, de vormgeving beter gestroomlijnd kan worden en de uitvoering in een beter werkend samenwerkingsverband gestalte zou kunnen krijgen. Het communicatieplan is daarom in 2008 vernieuwd, waarbij centraal is komen te staan: aanhaken bij actualiteiten, het genereren van vrije publiciteit en een betere samenwerking in de uitvoering.

Om de éénduidigheid van de boodschap over veiligheid en risico's verder te vergroten, is in het nieuwe communicatieplan de trekkersrol overgenomen door de Veiligheidsre-

gio Zeeland. Vooruitlopend op de invoering van de Wet VR heeft de Veiligheidsregio Zeeland 0,1 fte beschikbaar gesteld voor risicocommunicatie aan de gemeenten. Voor materiële kosten hebben gemeenten 10% van de EV subsidie bestemd voor risicocommunicatie. De Zeeuwse gemeenten hebben, met uitzondering van één gemeente, besloten om 10% van de eigen EV-subsidie te bestemmen voor risicocommunicatie. De besluitvorming over deze koerswending heeft een lange doorlooptijd gekend, zodat de uitvoering van het nieuwe communicatieplan niet gestart is in 2008. Wel is de formatieruimte ingevuld. In 2009 is deze doorstart ook zichtbaar geworden voor de inwoners in Zeeland. Een belangrijke omslag hierin is dat er is aangesloten bij de huisstijl van de landelijke Campagne, Denk Vooruit. De verschillende middelen die uit het plan zijn gerold zijn:

- Teksten gemeentelijke website: Informatieve teksten, waarin we burgers uitleggen wat ‘Focus op Veiligheid!’ inhoud en wat de bestaansredenen van deze campagne is. De Zeeuwse gemeenten hebben deze tekst op hun website geplaatst.
- Radio-uitzending: Met Omroep Zeeland Radio is het programma ‘Kust Veilig’ uitgezonden, met onderwerpen als de rampenzender, veiligheid bij de kerncentrale, veiligheid op de weg en het water, brandweer etc.
- Reeks advertenties: Voortzetting van de advertentiecampagne, maar nu door Veiligheidsregio Zeeland. Inhoud van deze advertenties waren de ramptypen, zoals deze zijn vastgesteld in de leidraad maatramp. De gemeenten hebben deze advertenties opgenomen in hun gemeentelijke uitgaven. De grote drinkwaterstoring in de gemeente Hulst was aanleiding voor een specifieke advertentie.
- Toeristische brochure: De toeristen in Zeeland werden nog niet bereikt met de Denk Vooruit campagne. Voor deze doelgroep is daarom een brochure ontwikkeld in de talen Duits, Engels, Frans en Nederlands over wat er aan de hand is als de sirene gaat en wat men dan moet doen.
- Checklist noodpakket: Het ministerie heeft in 2009 een campagne gevoerd rondom het noodpakket. Wij hebben de inwoners van Zeeland ook bewust proberen te maken van het nut van een noodpakket, maar dan via een andere invalshoek. Want burgers hebben meer in huis dan ze denken. De checklist is beschikbaar gesteld aan de gemeenten.
- Risicowijzer : Eind 2009 is er een start gemaakt met de ontwikkeling van de Zeeuwse risicowijzer. Foto's zijn gezocht en er is informatie verzameld voor de inhoud van de teksten. Vervolgens is er een begin gemaakt met het opstellen van de teksten. De bedoeling is dat deze brochure in het eerste kwartaal van 2010 huis-aan-huis verspreid word in Zeeland.
- Persberichten: Om aandacht te vestigen op de uitzendingen van Omroep Zeeland radio en de toeristische informatiefolder zijn er persberichten opgesteld. Deze zijn verzonden naar de regionale media.

Producten volgens projectplan	Gerealiseerd 31-12-2009	Budget 2009	Werkelijke kosten
Plan van aanpak en uitvoering van vervolg op 1 ^e communicatieplan	Nieuw communicatieplan en uitbreiding formatie	€ 57.327	€ 63.126
Diverse acties			

12 Menukaartonderdeel 9: Organisatorische versterking & Professionalisering

Algemeen

Belangrijk doel van het uitvoeringsprogramma is een efficiënte en structurele uitvoering van het externe veiligheidsbeleid op adequaat niveau wat betreft capaciteit, kennis en ervaring. Hiervoor is het noodzakelijk dat optimaal wordt samengewerkt tussen alle benodigde disciplines, zowel binnen de (gemeentelijke) organisatie, als met de andere gemeenten en de provincie.

Onder dit menukaartonderdeel zijn alle gezamenlijke activiteiten opgenomen, die niet onder één van de overige activiteiten is genoemd.

Het Zeeuwse programma heeft een deel van het budget gereserveerd voor gezamenlijk uit te voeren projecten en activiteiten (cluster 4). Daarnaast worden ook in de andere programma-onderdelen gezamenlijke activiteiten en projecten uitgevoerd.

Om deze gedachte te onderstrepen worden deze activiteiten hieronder genoemd.

Activiteit 3B1: opstellen en uitvoeren handhavingprogramma (incl. routing).

In Zeeland werken alle overheden samen op het gebied van milieuhandhaving via de Bestuursovereenkomst Samenwerking Milieuhandhaving. Doel is het afstemmen van handhavingsbeleid in provincie brede handhavingprogramma's en actieplannen. In dit handhavingsprogramma is veiligheid vanaf 2005 een vast onderdeel.

De concrete producten worden beschreven onder menukaartonderdeel 2 (blz. 19).

Activiteit 3B3: BRZO 1999

Omdat de uitvoeringsstructuur van het BRZO 1999 ook met dit menuonderdeel te maken heeft, wordt het hier nog een keer vermeld. Inhoudelijk is in menukaartonderdeel 2 op dit onderwerp ingegaan.

Project 4A: informatievoorziening in de keten

Dit project heeft in de eerste jaren van het uitvoeringsprogramma de samenwerking op het gebied van informatievoorziening verbeterd, met name om de verschillende partijen inzicht te geven in de vraag wie, wanneer, welke informatie nodig heeft om goed te kunnen functioneren. Belangrijk neven doel van dit project was de verbetering van de kwaliteit en verhoging van efficiency. Het eindproduct is de notitie 'Wegen van risico's' en is een handreiking voor samenwerking voor de provincie, gemeenten en veiligheidsregio. De notitie beschrijft stap voor stap hoe risico's door de betrokkenen worden gewogen bij vergunningverlening of een ruimtelijk plan. De notitie geeft antwoord op de vragen: Wie doet wat en waarom, welke informatie is daarbij nodig en welke informatie moet ik leveren aan een andere partij.

Met de komst van de maatlat, eind 2007, is besloten om de discussie over kwaliteit, samenwerking en efficiency toch weer op te starten, om te bezien wat in Zeeland het beste samenwerkingsverband kan zijn. Dit is gebeurd in het project 4B2 en, in een breder verband, de discussie over de vorming van een regionale uitvoeringsdienst.

Producten volgens projectplan	Gerealiseerd 31-12-2009	Budget 2009	Werkelijke kosten
geen		€ 0	€ 0

Activiteit 4B: Kennisoverdracht

Onder deze activiteit zijn in de loop van het programma verschillende projecten uitgevoerd, die deels nog doorlopen, met als centraal thema kennis over externe veiligheid over te dragen waar en wanneer dat nodig is.

Activiteit 4B1: helpdesk

De provinciale helpdesk is door de gemeenten als positief beoordeeld en zal worden voortgezet. Vragen gaan met name over LPG, tankstations, BRZO, propaantanks, aardgastransportleiding, buisleidingstroken, EV in bestemmingsplannen.

De helpdesk fungeert steeds meer als klankbord voor de EV medewerkers van de gemeenten, die vaak als eenling opereren en behoefte hebben aan toetsing van een idee of werkwijze.

Op de website worden de meest gestelde vragen met antwoorden vermeld. De opgelopen achterstand in het bijwerken van de vragen/antwoorden is niet weggewerkt, deels vanwege capaciteit en deels omdat een directe benadering via mail en/of telefoon beter en sneller werkt.

Project 4B2: onderzoek kenniscentrum

De mogelijkheid van een breder kenniscentrum voor externe veiligheid speelt al vanaf het begin, maar had een lage prioriteit. In 2009 werd het onderwerp actueel in verband met de discussie over de regionale uitvoeringsdienst en maatlat. Het project is gestart met het geven van een opdracht aan een extern adviseur. Het eindproduct wordt voorjaar 2010 opgeleverd en zal mede betrokken worden in de discussies over de uitvoeringsdienst.

Project 4B3: kennisbijeenkomsten

Deze bijeenkomsten zijn bedoeld voor de medewerkers die direct bij de uitvoering betrokken zijn, zoals vergunningverleners, ruimtelijke ordening, handhavers. Deze kennisbijeenkomsten zijn door de deelnemers vanuit de gemeenten, brandweer, provincie en milieudienst zeer positief ervaren, zo blijkt uit de evaluatieformulieren. De bijeenkomsten worden gemiddeld door 25 tot 40 personen bezocht. Er zijn in 2009 twee kennisbijeenkomsten georganiseerd met de volgende onderwerpen: Explosiedemonstratie

gevaarlijke stoffen voor bestuurders en voor ambtenaren en een middag over actualiteiten Externe Veiligheid, met name over de GREX-wet, het risicoportaal, het basisnet en de rol van de Veiligheidsregio. **Doel van de explosiedemo was de aanwezigen kennis te laten maken met de eigenschappen van gevaarlijke stoffen op kleine schaal ongelukken die werd**

Producten volgens projectplan	Gerealiseerd 31-12-2009	Budget 2009	Werkelijke kosten
Helpdesk	Ja, helpdesk functioneert	€ 60.000	€ 38.032 *)
kenniscentrum	Is gestart in 2009		
Kennisbijeenkomsten	Ja, in totaal 2		

*) Hierin zijn alle kosten begrepen voor het onderdeel 4B

Project 4D: Pilot risicoportaal

Naast de helpdesk die vooral vragen beantwoordt, wil de provincie een risicoportaal opzetten waardoor het mogelijk wordt om gegevens over veiligheid en risico's te raadplegen. Het uiteindelijke doel is dat verschillende gebruikersgroepen via een webportaal toegang kunnen krijgen tot die informatie die voor hen van belang is.

Na de definitiestudie in 2005 heeft de Coördinatiegroep besloten tot het onderzoeken van de bruikbaarheid van een risicoportaal en een beperkte pilot uit te voeren. In februari 2006 is een projectgroep ingesteld die de scope, omvang en randvoorwaarden van de pilot hebben vastgesteld. Daarna is een data-analyse uitgevoerd van bestaande informatiesystemen en ICT infrastructuur en een verdere detaillering van de eisen en wensen van beoogde gebruikers.

In een parallelle ontwikkeling heeft het college van Gedeputeerde Staten besloten de provinciale website om te bouwen naar een webportaal, gericht op burgers; één van de thema's op dit portaal betreft veiligheid. Samen met de verantwoordelijke ICT-ers en met vakgenoten van de gemeenten is gekeken of het idee van het risicoportaal opgenomen kan worden in dit initiatief en of er een mogelijkheid is, dat dit in een latere fase ook gebruikt kan gaan worden door de gemeenten.

In januari 2007 is de opzet van het portaal gepresenteerd in de Coördinatiegroep. Het prototype beperkt zich tot een drietal provinciale thema's, namelijk informatie rond vergunningverlening, het Provinciaal Coördinatie Centrum (voor Rampbestrijding) en de uitvoering van het BRZO. Aan de hand van een demoversie heeft de Coördinatiegroep besloten tot de bouw van een prototype voor deze onderwerpen. In 2008 is het functioneel ontwerp gemaakt en een prototype gebouwd. Dit prototype is aan de CG gedemonstreerd, waarna een workshop is gehouden om dit prototype door de beoogde gebruikers te laten testen. Al met al is het gehele traject (ruim drie jaar) langdurig en moeizaam geweest. De totale kosten, inclusief tijdbesteding, waren € 143.093

Uiteindelijk is vastgesteld dat een provinciebreed Risicoportaal geen haalbare zaak is. Belangrijkste struikelblokken zijn: (1) vragers van informatie zijn niet dezelfde mensen die de aanbodzijde verzorgen, zodat er geen natuurlijke drijfveer is om het systeem te

vullen met documenten, (2) het digitaliseren van informatie is bij gemeenten nog zeer verschillend ingevuld: sommigen zijn nog maar net begonnen, sommigen zijn al wat verder, maar algemeen geldt dat de gebruikte systemen verschillend zijn. Daarmee worden de inspanningen en de kosten voor een Risicoportaal onvoorspelbaar en, dat is zeker, die kosten zullen hoog zijn. Beide argumenten hebben geleid tot de conclusie in de Coördinatiegroep dat er weinig of geen draagvlak is om verder te gaan met het risicoportaal. De provincie Zeeland, met name de afdeling KJB, en de Veiligheidsregio zien wel de mogelijkheden van het risicoportaal en zijn bereid de verdere ontwikkeling voor hun rekening te nemen. De verwachting is dat bij voldoende aanbod van documenten en informatie, ontsloten via het risicoportaal, het gebruik zal gaan toenemen.

Producten volgens projectplan	Gerealiseerd 31-12-2009	Budget 2009	Werkelijke kosten
Prototype risicoportaal	Ja;	€ 40.000	€ 10.110

Project 4E: studie brongerichte maatregelen

Met deze studie(s) willen de provincie en gemeenten de mogelijkheden voor brongerichte maatregelen concretiseren. Onderwerpen, waarvoor een studie is uitgevoerd, zijn propaantanks op campings (2007), secundaire effecten (2008 en 2009) en inherente veiligheid (vanaf 2006).

Inherente Veiligheid

In de beleidsvisie van de provincie is het onderwerp 'Inherente veiligheid' genoemd als onderdeel van de bronaanpak bij vergunningverlening. Dit project is gestart met een verkennende fase (2006) om het begrip onder de aandacht te brengen bij bedrijven en vergunningverleners en het draagvlak te onderzoeken. Er zijn diverse voorlichtingsbijeenkomsten geweest voor bedrijven en vergunningverleners. Gebleken is dat het begrip nog weinig bekend was. Deze verkenning heeft geresulteerd in een rapport met aanbevelingen om verder te werken aan het concept "inherent veiliger produceren".

In juni 2007 is besloten een quick scan voor de toepassing van inherent veiliger produceren te ontwikkelen. In dit vervolgproject is heeft ook de DCMR geparticipeerd. De provincie Noord Brabant heeft in dezelfde periode opdracht verleend voor het opstellen van aandachtspuntenlijst voor Inherente veiligheid, die meer in detail ingaat op de verschillende veel voorkomende procesonderdelen. Beide producten zijn daarna bij een aantal bedrijven uitgetoetst en door een externe adviseur becommentarieerd. De twee projecten hebben complementaire producten opgeleverd: de quick scan voor een snelle inventarisatie van de verbeteropties, en de aandachtspuntenlijst om die verbeteropties verder uit te werken. In 2008 is dit project voortgezet waarbij de samenwerking met de provincie Noord Brabant en DCMR is geïntensiveerd. Het doel was om de twee verschillende producten om te bouwen tot één instrument en daarna dit instrument bij zoveel mogelijk bedrijven te testen en de potentie van inherent veiliger produceren te

onderzoeken. Voor dit project is een subsidie gekregen uit het EG-fonds OP-Zuid. Door de opschaling van het project is het belang van draagvlak steeds groter geworden. Met name het draagvlak bij het georganiseerde bedrijfsleven. Daarom is naast de deelname van de Brabant-Zeeuwse Werkgeversvereniging (BZW), Bedrijvenorganisatie Moerdijk ook Deltalinqs University Rijnmond uitgenodigd om in het project te participeren. Dit heeft weliswaar geleid tot een vertraging in de oplevering van het product, maar het onmisbare draagvlak in het bedrijfsleven is daardoor ook sterk verbreed. Ook het draagvlak bij overheden is sterk verbreed: De provincie Zuid Holland participeert actief in de projectgroep en onder de vlag van IPO is het onderwerp ondergebracht bij de kennistafel 'Stand der Veiligheidstechniek'. Jammer is, dat het ministerie van SZW en de Arbeidsinspectie niet bereid waren aan het project deel te nemen.

De concrete producten van het project waren:

- een notitie Kaderstelling Inherente Veiligheid,
- internetapplicatie voor een quick scan, gebouwd door TNO, definitieve oplevering in april 2010,
- een notitie over de rol van de overheid en het bedrijfsleven bij inherente veiligheid.
- testen bij 12 bedrijven in Zeeland, 18 bedrijven in Brabant en 3 in Rijnmondgebied
- diverse presentaties op lokale, regionale en landelijke bijeenkomsten.

Onderzoek naar secundaire effecten

Dit project heeft met wisselende prioriteiten van af 2007 gelopen. Bij vergunningverlening lopen we vaak tegen veiligheidszaken op, die niet onder de vlag van externe veiligheid vallen, maar wel aandacht behoeven, bijvoorbeeld brandoverslag door vonken. Eerst is een lijst gemaakt van mogelijke onderwerpen die regelmatig spelen, welke effecten kunnen voorkomen en welke maatregelen getroffen kunnen worden. De eerste lijst was een long-list, die na overleg met de begeleidingsgroep is teruggebracht tot een short-list. Het uiteindelijke resultaat is een handboek met daarin uitgewerkt in welke situaties hiaten worden geconstateerd voor wat betreft vergunningvoorschriften. Voor deze hiaten is een oplossing beschreven in de vorm van in ontwikkeling zijnde wetgeving die de hiaten deels dichtent of de mogelijkheden van regelgeving op gemeentelijk of provinciaal niveau.

Het eindproduct is in december 2009 opgeleverd.

Producten volgens projectplan	Gerealiseerd 31-12-2009	Budget 2009	Werkelijke kosten
Inherent veiliger werken	Quick scan	€ 35.000	€ 114.194
Onderzoek secundaire effecten			€ 4.811

Bijlage 1: Rapportage format

Project:

<projecttitel (4 Extra) >

NOTE: Alleen gele vlakken invullen!

TIP: Naar volgende regel in cel = "Alt" + "Enter"

Voortgangsrapport:	Provincie Zeeland				
Peildatum:/../..				
Ingevuld door:	...				
datum:/../..				
Inhoudelijke stand van zaken					
Welke producten worden geleverd? Wat is de planning?	Productomschrijving	Planning (datum oplevering)	Op schema?		
- Product 1/../..	ja/nee		
- Product 2/../..	ja/nee		
- Product 3/../..	ja/nee		
Welke prestatieindicatoren zijn gedefinieerd voor dit project?	...				
Stand van zaken Welke werkzaamheden zijn verricht? Wat is de stand van zaken met betrekking tot de prestatie-indicatoren?	...				
Beheersing van het project Wat zijn de kritische punten (knelpunten) in het project, hoe wordt daar op ingespeeld?	...				
Wanneer niet is gekozen voor de inzet van eigen personeel, hoe wordt de continuïteit dan geborgd?	...				
Versterking samenwerking Op welke wijze is samengewerkt binnen de provincie, met gemeenten, de veiligheidsregio en overige EV-partners?	...				
Communicatie Welke partijen zijn op welke wijze geïnformeerd?	...				
Financiële stand van zaken					
Personele kosten	Omschrijving	medewerker	aantal uur	uurtarief	kosten
	...		0	€ 0	€ 0
	...		0	€ 0	€ 0
	...		0	€ 0	€ 0
	Subtotaal			€ 0	€ 0
					#####
Materiele kosten, inhuur	Omschrijving				kosten
	...				€ 0
	Subtotaal				€ 0
					#####
Totaal					€ 0
Ruimte voor opmerkingen (projectleider)	...				
In te vullen door programmaleider (provincie)					
Ingevuld door:	...				
Datum:	...				
Beoordeling (tussen)resultaat	Accoord/Niet accoord				
Beoordeling planning	Op koers/Niet op koers				
Ruimte voor opmerkingen (programmaleider provincie)	...				

Bijlage 2: Financieel overzicht 2009

Gemeente/provincie	Bossele	Goes	Hulst	Kapelle	Middelburg	Noord-Beveland	Reimerswaal	Schouwen-Duiveland	Sluis	Terneuzen	Tholen	Veere	Vlissingen	veiligheidsregi	Provincie + bijz. projecten + IPO	totaal
Budget programmafinanciering 2009	53.294	53.649	26.036	23.377	53.991	19.608	34.011	35.252	32.723	58.789	28.871	22.976	52.585	140.000	455.837	1.091.000
Project																
IPO-activiteiten															64.735	64.735
programmaleiding, scholing en overige kosten	48.645	1.771	7.998	6.853	17.739	7.688	11.084	7.317	7.058	8.861	7.976	5.589	13.246	14.080	68.831	234.736
1A: Risico-inventarisatie inrichtingen	9.821	18.850	3.096	3.108	4.451		2.176	3.600	4.243	890	3.038	2.219	1.614		13.748	70.764
1B: risico-inventarisatie transport															14.960	14.960
1C; beheer & onderhoud RRGs																0
2A: beleid	1.587	1.885	172	3.832				5.309		1.562		1.198	1.248	402	11.181	28.376
2B: uitvoering communicatiestrategie	2.898	1.235	516	1.860	7.597		1.756		3.788	445	2.585	14.744	234	737	11.703	50.098
3A: EV in vergunningen	3.381	11.018	21.328	9.871	14.102	2.609	1.904	2.880	11.752	2.225	2.560	1.164	2.619		131.330	218.743
3A3: incidentenanalyse															24.004	24.886
3B: handhavingprogramma	4.347	10.790	5.246	9.739	307		1.224	552		9.625	4.760	882	1.280	536	12.720	62008
3B2: handhaving buisleidingen	966	2.600					44.323			3.169						11.058
3C: EV in bestemmingsplannen	3.726	14.755	17.200		4.008		27.463	1.011	5.175	46.719	6.067	538	25.931		28.718	181.311
3D: Saneringsprogramma		2.080	172													2.252
3E: EV beleid door Veiligheidsregio														164.505		164.505
4A: Informatievoorziening in de keten		65												201		266
4B: kenniscentrum/kennisbijekomsten	1.725	1.495		320								532	1.142	2.812	30.006	38.032
4C:communicatie								680		680				2.010	9.748	13.118
4D: risicoportaal	690	650											156	564	8.050	10.110
4E: brongerichte maatregelen		2340			2813						680			1.998	111.174	119.005
4F: gebiedsgerichte projecten		130											2.808	286	6.332	9.566
4G: afweging GR								720		1.548		665	1.638	804	2.788	8.163
4H: gezamenlijke handhavingsactiviteiten	2.346	390			4.690					2.848				3.423	14.045	27.742
Restbudget	-26.838	-16.405	-26.692	-12.206	-1.716	9.311	-15.919	13.183	707	-19.783	1.205	-4.465	669	-52.368	-107.516	-263.434
Besteed	150%	131%	214%	152%	103%	53%	147%	63%	98%	134%	96%	119%	99%	137%	124%	124%

Bijlage 3: Stand van zaken RRGs

(16 februari 2010)

Gemeente	Borsele	Goes	Hulst	Kapelle	Middelburg	Noord-Beveland	Reimerswaal	Schouwen Duiveland	Sluis	Terneuzen	Tholen	Veere	Vlissingen	Provincie
Bedrijven in RRGs	34	28	58	10	19	17	27	93	95	74	31	44	21	43
A Brzo		1												23
B LPG		4	4		4	1	5	5	3	10	3	2	5	
C PGS 15	1	7	5		2	3		1	7	3	1	2	1	1
D Ammoniak	2	1		2			3			1			2	
E Spoor/F vervoer	3									9			1	2
G Vuurwerk	2	3	3	2	1			3	3		3	10		
K Propaan	25	10	44	2	9	13	12	83	72	36	15	27	12	10
L Munitie									1			2		
M overig letaal														
N overig gewond	1	2	2	4	3		7	1	9	15	9	1		7

Opm.: Er zijn 594 objecten in RRGs opgenomen, waarvan er 561 geautoriseerd zijn (94,4%).